

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XXVIII. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM

ÁRA: 1,80 Ft

1986. NOVEMBER 20.

Szerencséd, hogy öreganyádnak szólítottál

Képzéskorszerűsítési hírek

A képzéskorszerűsítési csúcshatározat november 5-6-i kibővített ülésén — a korábban elfogadott feladattervnek megfelelően — tárgyalta a fejlesztési koncepció nyitott kérdéseit. Az előterjesztések vitáját követően javaslatokat fogadott el, amelyek megfelelő kidolgozás után nyilvánosságot fognak kapni.

A főbb napirendi pontok a következők voltak: az elágazási kritériumok, az alternatív és emelt szintű tárgyak, a diploma, a tanári és nemzetközi modul, az esti és levelező oktatás és a külföldi hallgatók képzése, az oktatásmódszertani kérdések, a korszerűsített struktúra nagyvonalú pénzügyi kihatásai, valamint a szakirányok elvi és belső struktúráis kérdései. E témák közül többről élénk, helyenként hosszabb vita folyt. Ezek több olyan problémakört érintettek, amelyekre a képzés tartalmi oldalára koncentrált csúcshatározat eddig nem tudott hasonló súlyt fektetni, de amelyekre most új ajánlásokat, javaslatokat fogalmazott meg (pl. trimeszteres képzés).

A bizottság ismét áttekintette — többek közt az összórászám csökkentés nem titkolt célját is szem előtt tartva —, az egyes tárgyak óraszámait, azok tematikáját, az átfedéseket. A napirend keretében véglegesítésre került a tanszéki vélemények főbb megállapításait összefoglaló és az anyagokra válasszó Tájékoztató szövege is.

A képzéskorszerűsítés időszaki kérdéseiről, a munkálatok állásáról lesz szó a november 20-i összehívott fórumon, ahol a tájékoztatás mellett oktatóink válaszi kaphatnak kérdéseikre is.

„Hiányzik a kor átfogó számvetése önmagával”

A nagy október évfordulóján

Egyetemünk hagyományos november 7-i ünnepségén a magyar és a szovjet himnusz, valamint egy Voznyeszenskij-költemény elhangzása után Varsányiné Szabó Mária, a tudományos szocializmus tanszék oktatója, pártalapszervezeti titkár tartott égető mai kérdéseinket is elemző ünnepi beszédet:

„Az ünnepekre gondolva, a hétköznapiokról szeretnék beszélni.

Azokról a hétköznapiokról, amelyekben a történelem képzült a század első évtizedében, Oroszországban éppúgy, mint a század utolsó harmadában itt Európának középső és keleti részén.

A majd 70 évnyi idő szerkesztésének nemcsak az ünnepes okán adódó lehetőségünk. Inkább olyan mindennapi feladatunk, kötelességünk és felelősségünk, amely arra ösztönöz, hogy a történelmet emberi — bár determinált — cselekedetek eredményének tekintve: újra meg

újra számba vegyük a változásokat,

s azt is: miként lehet azok irányát az előrelépés érdekében megfigyelően befolyásolni.

Varsányiné Szabó Mária ünnepi beszédet mond

Azokon a századelői hétköznapiakon a háborútól meggyötört, válság szabdalt, forradalmasodó Oroszország alapja és terrénuma lett az elmélet és a gyakorlat kölcsönhatásában megfogalmazódó, új társadalmi formák lehetőségének és kísérletének.

A politikai küzdelemben kimunkált fejlődés értékeként — elsősorban Lenin munkásságában — körvonalozódtak azok a megoldásra váró feladatok, amelyek elengedhetetlenek tették a munkásságunkban és a bolsevik

pártban egy olyan vezetőképes, gyors kialakítását, amelynek birtokában lehetővé válhatott a politikai folyamatok lényegi vonásainak meghatározása és döntő befolyásolása; egy, a forradalom törekvéseivel adekvát szövetségi rendszer kialakítása és vezetése. E képesség megteremtésének egyik legfontosabb eszköze és eredménye is volt a jól szervezett forradalmi

munkáspárt, amely nemcsak hivatkozott a munkásság mozgalmaira, de támaszkodott rá, vezette és irányította, a politikai küzdelemben ténylegesen képviselte azt.

A párt feladatainak előbb vázolt — lenini — felfogása annak a felismerésnek is jelentette, hogy századunkban Európa eme régiójában a

(Folytatás a 2. oldalon)

A november 7-i ünnepség elnöksége

Beszámoló a KISZ-bizottság előtt

A KISZ-bizottság november 3-i ülésén a testület meghallgatta a Ráday-klub újjáalakításáról szóló beszámolót és megszavazta az új klub számára az elődje által szerzett vagyontárgyak (erősítők stb.) használatra való átadását, amelyek a régi klub felszámolásával a KISZ-bizottság kezelésébe kerültek.

Ezután az első évfolyam-vezető titkára beszélt el képzéseiéről, majd egy új társadalomtudományi szakkollégium megalakulását támogatta a testület, és megszavazta, hogy a Társadalomtudományi Klub (vagy a szakkollégium) és a testület együttes tábor szervezzen.

A hallgatói tudományos tanács aktuális problémáinak

meghallgatása után, Branyiczki Imre számolt be a képzéskorszerűsítési csúcshatározat november 5-6-i üléséről.

Ezen az ülésen adták át a KISZ Központi Bizottsága által adományozott kitüntetések.

KISZ KB dicséret oklevelet kapott Szalai Péter III. évfolyamos agrárszakos hallgató főbbéves instruktóri munkájáért, és Dombóvári Olivía III. évfolyamos külgazd. szakos hallgató a nemzetközi szakkollégium szovjet referenseként végzett munkájáért és az építőtevényt szervezésében való részvételéért. Az Aranykoszorús KISZ-jelvényt adományozták Kabdebó Ferencnek, az SG volt vezetőjének sokéves kiemelkedő közösségi munkájáért.

Hívunk a szerveződő új szakkollégiumunkba

Igényli-e az igényesebb egyetem felé vezető egyetemkorszerűsítési folyamat a tantervvitákon túl az elmélyült munkára, tudásfejlesztésre szövetkező szakmai, emberi közösségek bővítését is a diákok körében?

Igényli-e a sokszínű diákközélet, az abban megkötött szövetségi politika újabb markáns, szervezett hallgatói intézménnyel való kiszélesítését, megerősítését?

Akkora-e csupán az egyetemre belépő

diákok igénye

az elmélyült szakmai, közösségi munkára, amekkorát a két ma létező szakkollégium és a néhány más fontos szakmai diákszervezet ma kielégíteni képes?

A társadalomtudományi klub mégoly sikeres rendez-

vényei kielégíthetik-e azt az igényt, amelyet a klub népes szervezőgárdája és törzsközönsege támaszt önmagával, szakmai fejlődésével szemben?

Ezekre a kérdésekre kereste a választ a társadalomtudományi klub mintegy 40 szervezőjének utóbbi néhány, mozgalmas klubgyűlése. Meggyőződésünk, hogy az egyetem-korszerűsítéshez kölcsönösen kapcsolódik, azzal egymást erősíti az

öntevékeny szakmai

(és kulturális stb.) diákközélet párhuzamos fejlődése, új terepek kialakítása az igényeknek megfelelően. Az is meggyőződésünk — hiszen tapasztaljuk —, hogy az egyetemre belépő diákoknak a jelenleg biztosítható képességnél nagyobb a vágyuk, hogy igyekezzenek a komoly szakmai és kö-

zösségi életre. Az az elhatározásunk, hogy — lévén klubunk kinőtte kereteit és olyan szintű tartalmi munkára, amelyet igénylünk, ennyi embernek mint klub nem adhat lehetőséget —, a klubot társadalomtudományi szakkollégiummá fejlesztjük tovább (Ezt az elhatározást a KISZ-bizottság támogatja, az egyetem állami és pártvezetése még nem tárgyalta.)

E szakkollégium létrehozásának elősegítésére hívjuk egyetemünk bármely polgárát, aki részt venne munkájában és aki javaslataival segíteni tudja.

Mi lenne szakkollégiumunk célja? A

reális, kritikus

társadalomtudományi és közgazdaság-tudományi felkészültség, gondolkodás és a közművelődés elősegítése a szakkollégiumban és az egyetemen; a nyitott, innovatív szocialista értelmiségi szakkollégium termékszervezőleg illeszkedve az egyetem fő képzési céljaihoz, elsősorban az értelmiségképzési célokhoz.

Mit jelentene ez a gyakorlatban? Valamennyi tagja számára az egyetemi kötelezettségek mellett, azokon túlmenően egyéni és közös

alkotó, kutató

munkát. Közgazdasági és társadalomtudományi kurzusok működését. A Közgáz Társadalomtudományi Klub további működtetését, a továbbiakban nem a KISZ-bizottság és az alatt, hanem azzal együttesen. Profilunkba vágó szaktáborok, szakkirándulások szervezését. Résztvételt az egyetem szakmai és közéletében, együttműködést más hasonló profilú, célú intézményekkel. Emberhez méltó életmód, baráti kapcsolatok elősegítését,

demokratikus, emberléptékű

közösségi élet folytatását. Mindez a célunk, és úgy ére-

zük, klubunk tevékenysége eddig is ilyen irányba igyekezett haladni.

Milyen szakmai arccal, kurzusok kialakítását tervezük? Klubunk eddigi profiljából kiindulva gazdaságtörténet, történelem, reform-közgazdaságtan, szervezés-és vezetéselmélet, pszichológia, szociológia, politológia, magyarságtudomány és közművelődés a jelenlegi érdeklődési körünk, de ez természetesen módosulhat, bővíthető. A kurzusokat elsősorban a klubbal eddig is kapcsolatban álló, legkiválóbbként tisztelt főként fiatal szakemberek, oktatóink segítenek.

Mi lenne a szakkollégiumi tagság feltétele? A klubban, a kurzusokon vagy a profilunkba illő más területen az egyetemi kötelezettségek teljesítése mellett végzett tevékenység, emberi magatartás alapján nyert felvétel, legkorábban az első évfolyam sikeres elvégzése után — terveink szerint először 1987 — júniusában, továbbá a kollégiumban következetes

teljesítményelv

alapján értékelt igényes szakmai, közösségi munka.

A szakkollégiummá átalakulást 1987 tavaszi félévére tervezük, feltehetően a Ráday utcai kollégium épületén belül.

Mire hívjuk most egyetemünk polgárait? A klub további munkájában, a klub mellett részben már el is induló kurzusok tevékenységében, a szakkollégium megalakulásában, a február végére tervezett társadalomtudományi szaktáborban való részvételre, továbbá mindehhez ötletek, javaslatok nyújtására. Általában

megtalálhatóak vagyunk

a klubrendezvényeken, a KISZ-bizottságon, a Ráday utcai kollégiumban.

Úgy tartjuk, törekvésünk megvalósítása mindnyájunk, az egyetem érdekeit szolgálja.

A társadalomtudományi klub 40 tagja

Tanulmányi és vizsgatapasztalatok az elmúlt félév eredményeinek tükrében

Az elmúlt tanév második félévének tanulmányi és vizsgatapasztalatairól a rektori tanács megállapította, hogy az oktatásban és a tanulmányi munkában a félév folyamán érdemleges változás a korábbi évek gyakorlatához képest nem volt tapasztalható.

A szorgalmi időszak legfőbb munkafegyelmű problémája továbbra is az előadások alacsony mértéke, illetve a félév folyamán egyre csökkenő látogatottsága. Még a közismerten kiváló előadók foglalkozásain is gyér a látogatottság. Az előadások látogatottságában kényszerítő, de hatásos elem, ha az elhangzottak beépülnek a vizsgaanyagba — állapította meg a rektori tanács —, azonban ez a rendszer mindaddig nem működött kellő hatékonysággal. Az előadott tananyagot a vizsgázatók nem mindegyike kéri köpetkeztesen számon.

A vizsgaidőszak tapasztalataiból elsősorban a vizsgafe-

gyelem kérdésével foglalkozott a rektori tanács. A vizsgán történt megjelenés, illetőleg távolmaradás tényét szinte minden tanszék jelezte. Azon kívül, hogy tömeges volt a vizsgaidőpontok változtatása, a szóbeli vizsgák alkalmával előfordult, hogy a meghirdetett időpontra nem jelentek meg kellő számmal a hallgatók. Ugyanis mindenki utolsónak szeretett volna bemenni, s így a vizsgázatónak várnia kellett a hallgatóra. Az átjelentkezések számában nagy szerepet játszott a magasabb követelményekkel fellepő vizsgázató „kikerülése”. Ez ellen egyes tanszékek úgy védekeztek, hogy az átjelentkezésnél is ugyanahhoz a vizsgázatéhoz osztották be a hallgatót, aki eredetileg is vizsgázatna volna. Ez azonban csak részleges, tüneti megoldása lehet a problémának. Mindenképpen az egységes követelmények érvényesítésére kell törekedni —

állapította meg a rektori tanács.

A kari és tanszéki állásfoglalások szigorítást igényelnek a megnövekedett halasztási kérelmek tekintetében, ezek jó része ugyanis nem tartal-

maz nyomós indokot. Sokan úgy fejezik be a vizsgaidőszakot, hogy egyes vizsgákat meg sem kísérelnek letenni. Az Iparvállalatok szervezése és

(Folytatás a 2. oldalon)

Részképzési lehetőség Berlinben

Egyetemünk és a berlini Bruno Leuschner Közgazdasági Főiskola között több mint egy évtizede jól működő együttműködési kapcsolat van. Az egyetem vendége volt a főiskola rektora, Sieber professzor, és a külügyi igazgató, Merten professzor, hogy az 1990-ig szóló új munkatervet egyetemünkkel elkészítsék és aláírják. A szerződésben új vonás, hogy a tapasztalatcsere-látogatások mellett három témában (tervezés, társadalomtudomány, vállalatgazdaságtan) közös kutatási munkát folytatnánk. Erről az illetékes tanszékek külön munkatervet és szerződést készítenek.

A másik új vonás, hogy a hallgatók féléves részképzésre Berlinbe utazhatnak. Csáki Csaba, egyetemünk rektora tárgyalt a német professzorokkal, akik a rektori tanácsülésen tájékoztattak a fejlesztési és oktatási elképzeléseikről.

A szerződés aláírására ünnepélyes keretek között került sor november 17-én.

„Hiányzik a kor átfogó számvetése önmagával”

A nagy október évfordulóján

(Folytatás az 1. oldalról)

váltságok megoldása mindig politikai hegemonia kérdése, amelyben kitüntetett szerepe van a tudatnak.

Igy a gondolati és cselekvési program fő eleme a politikai kimunkálást vállaló, az elméletet hordozó, az ösztönösségnek és a tudatos irányításnak fegyverezett egységét megvalósító párt lett.

A győzelem, pontosabban a politikai hatalom megragadása azt jelentette, hogy a proletariátus lehetőséget kapott a társadalmi-politikai viszonyok megváltoztatására, s azt is: a munkásosztály képessé vált arra, hogy az azonos érdekek alapján egyesítse a társadalom jelentős részét, s ebben az értelemben hegemonná váljék. Olyan lehetőség volt ez, mellyel élve ez az ország az elmúlt évtizedekben egy újtá járt be a szocializmusba való hosszú politikai átmenetnek.

A megszületett új társadalom a feltételek változó, de mindig megújuló szorításában kintlódta ki létének és fejlődésének első formáját: a politikai és állami létezés módját. S ezzel az egyetlen lehetséges módszert:

a tudatos kísérletezés módszerét

elméleti megközelítésben és a politikai praxis területén olyan körülmények között, amelyeknek a törvényszerűségeit még nem ismerjük eléggé.

A sokat és sokféleképpen emlegetett világtörténelmi jelentőségű következmények mellett ezek az okok, amelyekért a kor valóságának dilemmáiban élő és a valóságot jagató ember nem teheti zárójelbe 1917 forradalmi eredményeit.

Mert úgy gondolom: világunk szerteágazó, bonyolult és szövevényes kérdései ott is gyökereznek.

S az „itt és most” hiányjelei szorosan összefüggnek azzal, hogy hiányzik a kor átfogó számvetése önmagával, de különösen saját történelmi utunkkal, ennek kitérőivel és fel nem tárt lehetőségeivel.

Nem hiszem, hogy szükség-szerű ez az elmaradás. A „kortársi tudás” a történelemről nem eleve lehetetlen, még ha sokkal nehezebb is, mint a múlt egy kiválasztott korszakának megítélése. E hézagos kortársi tudás jelenünk-ről való gondolkodásunkban kevés kérdő- és hiányjelre adja meg a választ.

Azt azonban jól látjuk, hogy a szocializmus berendezése és gazdaságfejlesztése még hosszú ideig nemzetgazdaságok és államhatárok között, egy-egy országban jellemzően egymás mellett, sőt egymással párhuzamosan történik, nem pedig együtt. Azt is érzékeljük, hogy napjaink-

Révész Ferenc 40 éve párttag (Fotó: Nagy Gábor)

Gyurkó tanár úr átveszi a kitüntetést

Az ünnepség résztvevői

ra az államiság túlsúlyossá, a politikum öntüreltékelővé vált, s ezen változtatnunk kell.

Rugalmassá és mozgékony-nyá kell tenni egész intézményrendszerünket, hogy a centralizálás és a decentralizálás a dolgok valóságos mértéke szerint alakulhasson, hogy

felszabaduljanak a társadalom alkotó energiái,

kifejlődhessen önszervező és öngazgató képessége. A gazdasági mellett, egy

ilyen politikai reform azt hiszem csak azzal kezdődhet, hogy a párt újra úgy definiálja önmagát, mint társadalmi mozgalmat, amelynek csak egyik feladata az állam orientálása.

Ezzel egyenrangú — ha nem még fontosabb — feladata: a társadalmi mozgás kezdeményezése, gondozása és irányítása.

A megfogalmazáshoz kiindulópontot jelenthet az a lenini gondolat, hogy a szocializmus valamennyi dolgozó társadalmi tudatossággal létrehozott egyesülése, amelynek az a célja, hogy anyagi és

szellemi életüket saját munkájukkal és tapasztalataik alapján az értelmes együttműködés társadalmi értelemteljességének szintjére emelje.”

Az ünnephez méltó önmagunkkal való számvetés után kitüntetések, emléklapok, átadására került sor.

Csáki Csaba rektor bejelentette, hogy a Munka Erdemrend Ezüst fokozata kitüntetésben részesült Páli Lászlóné egyetemi tanár, az általános kar volt dékánja.

A továbbiakban Szarvas László, az egyetem párttitkára adott át

emléklapot

a 40, illetve a 25 éves párttagsággal rendelkező egyetemi elvtársaknak.

40 éves párttagságért kapott emléklapot Bedő Gyula, Héninger Györgyné, Jakab Miklós, Kalász Lajos, Nyári Mária, Polgár Sándor, Révész Ferenc, Szabados Anna, Szabó Kálmán, Varga László. 25 éves párttagságért kapott emléklapot Gaál Odette, Huszár Ernő, Orosz Lajosné, Párizs Lajos.

Szilvássy György, a KISZ KB EFT titkára Ifjúságért Erdemérem

kitüntetést

adott át Zalai Ernőnek, a képzéskorszerűsítési csúcspont vezetőjének, intézetvezető egyetemi docensnek, az egyetemi képzés átfogó fejlesztése érdekében tett jelentős erőfeszítéseiről, a népgazdaság tervezése szak folyamatos korszerűsítéséért, igényes oktató- és kutatómunkájáért.

Horváth Gyula, a KISZ-bizottság titkára a Pro Univer-sitate kitüntetést nyújtotta át Szabó Katalinnak, a politikai gazdaságtan tanszék egyetemi docensének, az egyetem átfogó fejlesztéséért végzett kimagasló tevékenységéért és színvonalas oktató-nevelő munkájáért. Az Egyetemi Szakmai Munkáért kitüntetést adta át Gyurkó Lajosnak, a matematika intézet docensének és Török Hildának, a politikai gazdaságtan tanszék tanársegédjének. Az Egyetemi Közösségért díjat nyújtotta át Sulyok Papp Mártának, a pénzügy tanszék adjunktusának.

Egyetemünk rektora a

Jó tanuló, jó sportoló

díjat adta át az I. helyezett Nyári Gyulának (III. kg. — vitorlázó), a II. helyezett Durst Juditnak (II. kg. — asztaliteniszező) és a III. helyezett Ludvig Csillának (V. kg. — kosárlabdázó).

Az ünnepség az egyetemi énekkar szép összeállításával, majd az Internacionálé hangjaival ért véget.

Csak cseszesicsergek

Tanulmányi és vizsgatapasztalatok???

(Folytatás az 1. oldalról)

irányítása című tárgyából a tanszék szerint ez évben fel-tűnően magas volt (13 fő) az öszre halasztott vizsgák száma.

A hallgatói véleményekről is tájékoztatást kapott a rektori tanács. Így az ipari kari hallgatók véleménye szerint kor-rekt volt a vizsgatapasztalat az iparvállalatok szervezése és irányítása tárgyából; erős, de realitás követelményeket támasztottak Elmélettörténetből; viszont gondot okozott a hallgatóknak a jogi tanszék vizsgáin a túlzottan elmélyült „jogászintű” vizsgaanyag; a számvitel szigorlati tematiká-ban megjelentek olyan tananyagok is, amelyek menet közben nem kerültek feldolgozásra — jelezték a hallgatók kifogásaikat.

A vizsgafelkészülésről és vizsgaeredményekről az ipari karon megállapították, hogy javultak az eredmények a nappali tagozat hagyományosan nehéz tárgyaiból (statisztika, számvitel). A karon leg-

alacsonyabbak az eredmények Matematikából (2,51), Informatikából (3,16) és Elmélettörténetből (3,13). Feltűnően alacsonyok az iparszakos mérnök-közgazdászok átlagos eredményei. A nagy leterhelés miatt alig érvényesülnek a már meglévő diploma előnyei.

A vizsgák átlagos eredményei a korábbi évekhez hasonlóan alakultak; noha „egyes” tárgyakból emelkedett az utó-gyazgatók száma. A belkatedre-meleum gazdaságtan tanszék a szerényebb eredmények okát a felületesebb, illetve gyenge matematikai és statisztikai fel-készültségben az elemzőkészség hiányában látja.

A gazdasági-jogi tanszék száz körüli bukásról, gyakori második és harmadik vizsgáról számolt be. Gyenge eredményt produkáltak a ter-gazdasági és külgazdasági szakos hallgatók. Ugyanakkor az is-kaikon megállapították, hogy javultak az eredmények a jeles és jó eredményt értek el. Az első sikertelen vizsga tehát a rapszodikus tanulás, a hanyag felkészülés eredménye.

Az egyes kiemelt — évfolyamszintű — tárgyak átlagának alakulását és a tantárgyak eredményeinek szóródását mutatja az alábbi táblázat.

	1983/84	1984/85	1985/86
Politikai gazdaságtan I.évf.	2,93	2,62	3,05
Politikai gazdaságtan II.évf.	3,38	2,91	3,23
Matematika I.évf.	4,67	2,81	2,79
Matematika II.évf.	3,11	3,49	3,35
Általános statisztika II.évf.	3,36	3,02	3,24
Népgazdaság tervezése III.évf.	3,9	3,5	3,59
Szakszámvetel és elemzés III.évf.	3,14	3,29	3,38

Az adott szó súlya...

November első hét napján néhány göy, emberektől el-szigetelt település felé repült, azaz kirándultunk Nagyhideg-hegyre.

Sajnos, a várakozás ellenére sem tagadta meg a nevéf. a hely, ugyanis nagy is volt a hely, és hideg is volt. Mégis, néhány felsős és instruktor kárpótolta a társaságot „re-mek ötleteivel”. Többek szá-mára páratlan élmény volt a magastaxi rögbimeccs, amely később kiesi a rakás... elnevezésű remek társasjátékra hasonlított.

Miután felértünk a csúcsra és mindenki kellően kipihente magát, egy játékba kezdünk. Félreértés ne essék, nem a 20 a csúcson című műsorról volt szó. Bizonyára többen ismerik a következő játékot: a játékosok vállalatokat képviselnek, akik egymástól elkülönülten (jó magyar szokáshoz híven) termelnek. A termelés a következőkből áll: vagy x-et, vagy y-t kell mondani. Ha minden csapat x-et mond, akkor mindenki 100 pontot nyer. Ha csak egy csapat mond y-t, akkor az a csapat

nyer 300 pontot, a többi, aki x-et mond — vesztenek 100-100 pontot. És még hasonló szabályok vannak, attól függően, hogy hány csapat játszik és hányan mondanak x-et, vagy y-t. A játék közben lehet tárgyalásokat kérni a vállalatoknak, ahol minden részről egy képviselő jelenhet meg. Fontos a lényegét hangsúlyozni, a cél, hogy mindenki nyereséges legyen és nem az egyéni extraprofit elérése!

Mi négy csoporttal játszottunk, a tippeteket pedig a külső „vezetés”-nek kellett benyújtani, és ők mondták meg a szerzett pontokat. Miután már mindenki csak veszteséggel számolhatott, sor került az első tárgyalásra, ahol a képviselők kölcsönösen megállapodtak (a cél érdekében) abban, hogy valamennyien x-et fogunk írni.

A tárgyalás után a vállalatok tanakodni kezdtek. Ha mindenki x-et ír, és mi y-t, akkor mi nyerünk 300-át, de ha mindenki x-et ír, akkor csak százast. (Figyelem, itt kezdődik a szerző mondani-

valója) Vajon érdemes-e betartani az ígéretet, s ha én betartom, számíthatok-e más adott szavára?

Ma már mindenki veri az asztalt: „az az átkozott bürokrácia”. Vajon miért van az, hogy a szigorú határidőket nem tartjuk be, miért van az, hogy minden apró megállapodást szerződésbe kell foglalni. Ja, igen, ha még a kontaktust sem tartják be a felek, miért álmodozom arról, hogy egyszer majd egyáltalán papírok nélkül fognak létrejönni a nagy üzletek. Egyre többet hallani arról, hogy a tengerentúlon vagy akár Nyugat-Európában mekkora súlya van az adott szónak. Ma megígérem valamit és azt be is tartom, ezért megbíznak bennem és én megbízom bennük. Azt mondják, Magyarország az, aki a szocialista táborban legjobban kopírozza ilyen vonatkozásban a Nyugatot! (?) Valóban úgy lenne? Vajon miért mondta Hankiss Elemér is, adok-kapok helyett azt, hogy adok-elvonom?

Sokszor a minőség jobban számít a mennyiségnél. Két-

ségtelen, hogy a business a lényeg és nem a tálalás, s hogy egy program is lefut színtaktikus hibával, de akkor miért mondtuk (nem olyan rég), hogy a jó csomagolás helyettesíti az eladót?

Talán mégis igaz volt annak, aki jog-előadásán Kornai cikke nyomán találoan megjegyezte, hogy gazdaságunkban a '68-as reform remek eredményekkel járt, például a bürokratikus koordinációt felváltotta a bürokratikus koordináció.

Szóval, hogy visszakanyarodjak játékunkhoz, gondolom nem meglepetés, hogy mindenki y-t írt, így természetesen veszítettünk száz pontot. A második tárgyalás után ismét megyeztünk első megállapodásunkban, így egy fordulón keresztül mindenki nyert száz pontot. Azonban a következő fordulóban valaki ismét megszegte a megállapodást és nyert 300 pontot, a többiek pedig veszítettek százast.

Sajnos, érvényesült a szerződés megszegés arany szabálya, azaz, aki megszegte a szabályt, azé lett az arany. De miért?

— ta —

Polgári védelem, békeidőben

Békeidőben is adódhatnak rendkívüli intézkedéseket köv-eztető olyan helyzetek, esemé-nyek, melyek veszélyeztet-(het)ik — közvetve vagy közvetlenül — a polgári la-kosság egészének vagy egy részének az életét, a termelő-munkát, az élet feltételeit. Elég, ha visszagondolunk az elmúlt időszak szomorú ese-ményeire: a csernobili robbanás-ra, az atom-tengerelattjáró elsüllyedésére, a Rajna vegyi szennyezésére, a föld-rengésekre, a terrorista cse-lekményekre, vagy hogy egy hazai példát hozzunk a Mik-roelektronikai Vállalat leégé-sére Újpesten.

Az ilyen és hasonló esemé-nyek — az elemi csapások, ipari katasztrófák — folya-matosan létező potenciális veszélyforrások, tehát min-denkor készen kell állni az esetleges katasztrófák okozta károk elhárítására, csökken-tésére. Ezekben a rendkívüli időszakokban fontos a lakos-ság gyors és pontos tájékoz-tatása, irányítása, felkészíté-se a teendőkre.

Többek között e feladato-kat is ellátják az úgyneve-zett polgári védelmi önvé-delmi szervezetek. A fen-tiekre is tekintettel a Mi-nisztertanács határozatai, va-lamint a Honvédelmi Minisz-ter intézkedései szerint egye-temünkön is — cskügy, mint bármely más vállalat-nál, intézményvél — polgári védelmi, önvédelmi szerve-zet működik, amely gondos-kozik a szervezet tagjainak megfelelő szintű kiképzésé-ről, a szükséges eszközökkel való ellátásukról.

Milyen feladatai lehetnek egyetemünkön a polgári vé-delemnek? Például rend-fenntartás, elsőéltítés, tűzvé-delem, egészségügy, sugár-mentesítés stb. A célt tehát úgy is fogalmazhatjuk: jobb felkészülni, mint megjedni. Hiszen potenciális veszély-forrásaink jó részével — atomerőművek, veszélyes ipa-ri, vegyi üzemek — hosszú távú, békés egymás mellett élésre” kell berendezked-nünk.

B. J.

Kitüntetett oktatónk:

Páli Lászlóné

— Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie egy jó vezetőnek?

— Legyen áttekinthetősége, döntőkészsége, tudja megnyerni az embereket, és végül, de nem utolsósorban jó, ha empátiás készséggel rendelkezik.

— Sikeres dékáni működésében mi segítette?

— Fontos a helyismeret, hiszen az új egyetem megszületése óta itt vagyok. Szuhay Miklós dékán mellett mint dékánhelyettes sok tapasztalatot szereztem. Másrészt jó volt az együttműködés a pártszervezettel, konstruktív diák és KISZ-es vezetők voltak a partnereim. És talán az is, hogy — úgy érzem — az átlagosnál több beleérzőkészségem van.

— Ki tudna említeni egy két alapelvet, amit dékánként szem előtt tartott?

— Például, ha kérnek valamit, akkor abból kell kiindulni, hogyan lehet azt a kérést teljesíteni. A másik, hogy itt komoly szellemi alkotómunka folyik, amire megvan az indíttatás. Hagyni kell kibontakozni ezt a motivációt.

— Valódi csalódásai? Mi az, ami bántotta, bántja?

— Keserves dolog az, ha valaki szemtől szemben nem mond nemet, de a hátunk mögött lekonztráz. Úgyszintén, ha valakiben megbízunk, hiszünk az ígéretének és nem tartja be azt. Voltak ilyen csalódásaim, ezzel nehéz megbékélni. Bántott az is, hogy nem lehetett mindig megfelelően jutalmazni például anyagilag azokat, akik a munkájukkal kiérdemelték volna.

— Elégedett önmagával, azzal amit eddig elért?

— Ha a karriert nézzük, több mint amire számítottam. Tudományos téren elégedetlen vagyok magammal. A nyolc év vezetői funkció nagy kieselést jelentett, de választanom kellett, hogy mit csináljak.

— Ha újratekerné, lenne, amit másképp csinálna?

— Természetesen követtem el — szerencsére nem nagy — baklövéseket, hiszen mindenki hibázhat. Tudom, mit csinálnék másképp. Például nem hagynám magam annyira eltéríteni a kutatásaimtól, azok irányától. Lelkiismeretfurdalásom nincs, olyan értelemben, hogy senkinek szándékosan rosszat nem tettem.

— Milyen tanácsot adna a mai fiataloknak?

— Kicsit talán közhelyszerűen hangzik: jobban kell kihasználni az időt, tudatosabban élvezni az örömeiket, átélteni a bánatot, még az is adhat újat. A bönítő passzivitástól mielőbb szabaduljanak, a perceket is értelmesen töltsék el.

B. J.

„Nem vagyok sokoldalú”

Egy korsó sör Gáspár Tamás Skála-díjassal

— Mire gondoltál, amikor kiírták a pályázatot?

— Arra, hogy nem lenne rossz nyerni rajta. Elsősorban az erkölcsi elismerés miatt, de a pénz sem mellékes.

— Csupán „nem mellékes”?

— Azért nem mellékes, mert második eleje óta nem kértem pénzt otthonról. A népköztársasági ösztöndíj, a szociális támogatás, a demonstrátori díj, és az, hogy tanítványokat vállalkozok, nem tette szükségessé.

— Szerinted ilyen típusú évfolyamgyőztesre gondoltak, mint te, amikor létrehozták a pályázatot?

— Nem. Nem vagyok sokoldalú. Például nem sportolok, alig foglalkozom a közneveléssel. Az évfolyamtársaim közül különböző okokból nagyon sokra tartom például a Fejes Sanyit, a Meleg Józsit, a Mádi Lacit, bárők szóba sem kerültek a Skála-díjnál.

— Mi sarkallt az egyetemen a kiemelkedő teljesítményekre?

— A bizonyítvány. Szüleim nem javasolták, hogy egyetemre menjek, pedig a szakközépiskolában is kitűnő tanuló voltam. Azzal érveltek, hogy a diplomások anyagilag és megbecsülésben is elmaradnak sok más csoport mögött. Ráadásul a szakközép után az egyetemen úgy érzem, hogy egy csomó területen hátrányban vagyok. Beszédképességem, általános műveltségem, irodalmi, zenei ismereteim nem vetekedhetek sok volt pesti gimnazistáival. Ezért kétszeresen is igyekeztem felzárkózni, bizonyítani. Ma is úgy érzem, nagy a lemaradásom sok téren. Ezért tudatosan több időt szakítok

például a Közép-Európa klubra, méginkább a politológiára. Tudom, hogy ez még nagyon kevés.

— Mit gondolsz, népszerű vagy?

— Társaim egy része megbecsül. Igyekszem tanulmányaimban segíteni, főleg annak, aki komolyan veszi, és nemcsak egy-egy zéná előtt akar hűz perc alatt, túzóltómunkával felszedni valamit. Kulturált, becsületes embertársi kapcsolatokra törekszem. Viszont nagyon nehezen tudok barátságot kötni. Nincs is igaz, mély barátom. Tudom, hogy ez nem jó.

— Sokan strébernek tartanak.

— A hat félév alatt összesen egy négyesem volt. Néhányszor előfordult, hogy négyest akartak adni, de megkértem a vizsgáztatót, hogy kérdezzen tovább, mert úgy érzem, tudom ötszre az anyagot. Úgy gondolom, ez nem stréberség, különösen, ha emellett rendszeresen segítek a többieknek.

— Miért fontos, hogy mindentől ötször legyen?

— Amikor az egyetemre jöttem, kissé naivan azt feltételeztem, hogy amit itt oktatnak, az mind szükséges, hasznos, és később rájövök majd, hogy mire. Később rájöttem, hogy ez nincs így. Ráadásul gyakran acra megy az osztályozás. Arra osztályozni, hogy valaki fizikailag bent volt-e az órán, szerintem nem egyetemi módszer. Ha olyan az óra, hogy fontos bejárnai, úgyis bejárnak. Ha anélkül is meg lehet tanulni a tárgyat, vagy éppen anélkül is le lehet vizsgálni, akkor érdemes közben valami más hasznosat végezni.

— Mennyiben segíthet szerinted ezeken a gondokon az új egyetemi képzési rend?

— Egy-egy tárgy, azt hiszem, lényegesen jobb lenne, ha a javaslat megvalósulna. Mindenekelőtt a pg. Jó még, hogy a vezetéstudomány, a döntésmélet bekerült.

— És mi nem jó?

— Más tárgyak lényegében változatlanok maradtak.

— Például?

— Nem is tudom... Talán a népgazdaság tervezését mondom. De azt hiszem, itt maga a tudományág nem olyan kialakult, fejlett.

— Azt mondják, máskor is nehezen foglalsz állást, ki-vársz. Ez tudatos?

— Igaz, hogy nehezen foglalkozni állást. Már említettem, hogy sok területen lemaradásom van, nincsenek kellően megalapozott ismereteim, ezért sokszor nem kapcsolódok be aktívan a hangos vitákba. Ezt én is bajnak tartom. Sokszor nem valamelyik pólus, hanem az is-is az igaz-

Csernátóni Gabriella

ság. Ugyanakkor részben tudatos is nálam ez. Különböző politikai stratégiák léteznek és létjogosultak. En nem hangos opposzió híve vagyok. Sok esetben hasznosabb a konkrét ügyek csöndes elintézése, néha „kijárása” is. Nekem ez fekszik jobban.

— Úgy látom, hogy az egyetemen igyekszel eleget tenni az elvárásoknak. A magaddal szembeni elvárásoknak is sikerül?

— Maximalista vagyok magammal szemben, és másokkal is. Az olyan elvárásoknak igyekszem eleget tenni, amelyek nem ellenkeznek az emberiséggel. Ez a saját elvárásom. Másokon átgázolva semmilyen ügyért nem tartom helyesnek dolgozni.

— Rendkívül sokféle hallgatói közösségben dolgozol. SG, Körösi, Társadalomtudományi klub, hallgatói képviselő, diák szociális iroda, párt. Hogyan férnek a különböző területek össze?

— Egyrészt majd' mind-egyikből tanulni akarok.

— Másrészt?

— Másrészt... megpróbálok elősegíteni közöttük a békés egymás mellett élest, az együttműködést. Például a Körösi-ben csillapítani az esetenkénti szélsőségeket. Az értelmiségivé váláshoz ezek a különböző csoportok nagyon fontosak, de csak akkor lehetnek igazán eredményesek, ha nem játszhatóak ki egymás ellen, ha a sok közös ügyben közösen lépnek fel. Egyébként pedig? Az SG-ben azért dolgozom, mert szeretek tanítani, emberekkel foglalkozni, és mert jó a csapat. A Társadalomtudományi klubban azért, mert rendkívül fontos témakörökkel, szimpátiával, nyitott szemlélettel foglalkozik, és így tovább. Szóval mindegyiknek megvan az ön-értéke, jelentősége.

— És a párt?

— Számítottam erre a kérdésre. Azért léptem be a pártba, mert úgy érzem, hogy a környezetem viszonyain változtatni kell, és véleményem szerint ehhez fel kell vállalni a legfőbb politikai szervezetben rejlő lehetőségeket. Ha kellő a tudásom, akkor a pártban belül nagyobb eredménnyel tudok állást foglalni a magyar társadalom és gazdaság problémáinak megoldásáról. Voltaképpen egyetemre is ezért jöttem. Úgy érzem, a szaktudás megszerzése mellett nagyobb társadalmi tudásra is szükségünk volna.

„Mellesleg” a párttól azt is vártam (ma is várom), hogy a szocialista ideológia felgyülemlett ellentmondásait, lemaradásait feloldja, s kialakítsa a marxizmus és a párt álláspontját olyan alapvető kérdésekben, mint a reform, a nyílvánosság, a nemzetizmus, a nemzeti kérdés, a munkásosztály hatalma, a pluralizmus. Azt is, hogy érvényesüljön és bővüljön a pártdemokrácia, a vezetőket választása. Ezeket az ügyeket megkerülhetetlenül fontosnak tartom, és részt szeretnék venni a megoldásukban.

B. K. T.

Tovább! Hogyan?

A hallgató közvetlen érintettként és képviselőként kereszttel is részese a korszerűsítési folyamatnak. A képzés-korszerűsítés legújabb szakasza — az új tanterv fővonalainak kialakulása — méltán kelti fel a hallgatói figyelmet: megoldásaival, megvalósításával egyaránt. A továbblépés ténye egyértelmű. Változott, hogy mit és hogyan kell tanítani. Elemző, döntéshozatalra képes közgazdászok kell készíteni. A mostani szakstruktúra nem felel meg a társadalmi-gazdasági igényeknek.

Jobban konvertálható ismeretekre van szükség.

Elméletileg és gyakorlatilag magasabb szintű képzésre. Ezt próbálja megvalósítani az új program. A kétszintű képzés első két évében mindenki egyforma, erősen alapozó képzést kap. Ezután egy kritériumrendszer alapján eldől, hogy kik folytatják főiskolai, és kik egyetemi ágon a tanulmányukat. A főiskolai ágon ágazatoknak megfelelő képzés folyik majd, az egyetemi ágon pedig négy modul lesz: közgazdasági, gazdálkodási, nemzetközi és tanár modul. Ez így egyszerű és tiszta, de rengeteg probléma van vele.

Képzéshatékonyasági oldalról, de hallgatói szempontból is gondot okoz a tárgyi szétforgácsoltas, a sok 2 órás tárgy, s ennek következményeként a magas óraszám és a sok vizsga. Végül is kevés jele látható az új, integrált képzési irányoknak, ami egyet jelent számos régóta kísértő párhuzamosság, sőt átfedés továbbbélésével. „Átemelésével” az új tantervbe. A mikrojellegű ismeretanyag bevitelére az általánosan kötelező alapszintű képzésbe, óraszám-növelés nélkül, sőt óraszám-csökkenés mellett, csak az ott addig kizárólagosan szereplő makrojellegű képzés némi korlátozásával lehetséges. Az elméleti és gyakorlati képzés kedvezőbb arányra, a társadalomtudományi és a kvalifikáció megközelítések egyidejű

érvényesülése csak ütközések árán, kisebb-nagyobb kompromisszumokkal lehetséges. Könnyű felfedezni a korszerűsítési szervezetnek címzett bírálatokban a korábbi pozíciók védelméből fakadó ellenállást a végigvitt változtatásokkal szemben, de sok jogos észrevétel is található, amelyek helyesen mutatnak rá a korszerűsítés intézményeinek (szakbizottságok, szakértő testületek, csúcshozottság) megalkuvására, végig nem vitt elhatározásaira, következetlenségeire.

Lényeges szakaszban vagyunk tehát, amelyben a társadalmi ellenőrzés aktivitására van szükség, annak érdekében, hogy a tanzéki tradícióknak és partikularitásoknak

ne tegyünk lehetővé a régi tanterv „újratemlécét,”

egyidejűleg pedig a korszerűsítés intézményei elvégzések a szétaprózás, az átfedések következetes felülvizsgálatát, az integráció javítását, s ezzel alapozzák meg a továbbhaladást, az új irányokban meginduló tárgy- és tananyagfejlesztést.

A képzéskorszerűsítés intézményeire, mint az egyetem munkaszerveire hárul a még el nem végzett, vagy kellőképpen nem kidolgozott feladatok megoldása is. A hallgatókat különösképpen érdekli az a kritériumrendszer, amely eldönti majd egyetemi pályájának elágazási pontján kinek-kinek az „útirányát”. Nem várhatunk tovább ezek pontos tisztázásával. Kevésbé kidolgozott a főiskolai elágazás képzési tartalma, s ehhez kapcsolódóan a soros képzés (főiskoláról — egyetemre) rendje. Nem ismerjük még az emelt szintű képzés konkrét formáját, tárgyait, követelményeit. Az alternatívitás értelmezése körül is sok még a bizonytalanság. Magukat az elágazásokat tekintjük alternatíváknak, és az ezekhez kapcsolódó szabályozott alterna-

tív tárgyakat, vagy csak a teljes szabad választást? Mindenesetre a kritériumrendszer és az alternatívák nyilván összefüggenek majd egymással. A téma része a szakirányok lassan tisztuló meghatározása, a szakszemináriumok, szakmai gyakorlat, államlvizsga, és diploma megjelölésének rendezése. Külön kérdés az oktatási formák, a számonkérés fejlesztése, a trimeszteres rendszer, a folyamatos értékelés kialakítása. Csak a még függőben levő legfontosabb feladatokat felsorolva is jól látszik, hogy a képzéskorszerűsítés szervezeteire, a bennük dolgozó oktatókra nemcsak eddig vezetett munkájuk korrigáló felülvizsgálata hárul, hanem jelentős további munka elvégzése is. Eppen ezért a korszerűsítés intézményeinek meg erősítése a korszerűsítés előrehaladásának záloga.

Még nem tudom mit gondoljak...

„Biztosítok, tehát vagyok?”

A munkás-paraszt hatalom megvédése és megszilárdítása

A konszolidáció

„Az 1956. október 23-át követő napokban az igazgatási és elnyomó apparátus megbérelt, illetve szétesett, az addigi kormányzati rendszer összeomlott... A november 4-e utáni új központi hatalom a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a válság megoldásának a Nagy-kormánytól alapvetően eltérő módját választotta... Ennek az elképzelésnek a kimunkálására azonban csak a Nagy Imre vezette kormány hatalomból való elmozdítása és a fegyveres ellenállás külső segítséggel történt letörése után kerülhetett sor...
Az 1956. november 12-én közzétett hivatalos lap közzétette a... Kádár János vezette kormány kinevezését, közzétette a mezőgazdasági termények és termékek kötelező beadásának megszüntetéséről szóló törvényerejű rendeletet... Az új kormány — rendkívüli körülményei közepe — több esetben kényszerült a hagyományos alkotmány jogi formák mellőzésére... A kormány 1. számú

határozatával saját tagjait bízta meg az államigazgatás egyes ágazatainak vezetésével... december 8-án közzétették a kormány határozatát a forradalmi bizottságok és hasonló elnevezésű társadalmi szervek megszüntetéséről... bevezették a rögtönbíráskodást, korlátozták a gyűlékezési szabadságot... visszaállították az internálást...
A hatalom megszilárdítása után természetesen csak fokozatosan termelődött meg a társadalmi béke, a konszolidáció...
Amikor a vezetés 1956 novemberében jogszabályban is közzétette a begyűjtés eltörlését, politikai megfontolásból intézkedett, s nem rendelkezett még előretekintő gazdasági stratégiával...
Az 1957. év első felében végzett becslések szerint az október-novemberi harcok idején... hozzávetőlegesen 3 milliárd, majd október végéig a december végéig a termelésből 9 milliárd forintnyi kár keletkezett...

A KGST-tagországok és Kína vezetése alapvető politikai kérdéseket tekintette a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány gazdasági megsegítését... 1956-57-ben 1 milliárd 212 millió rubeles áru- és devizahitel nyújtottak, Jugoszlávia mintegy 131 millió devizafinanszírozás hitelekkel, a Szovjetunió hosszabb haladékot adott a korábbi fennálló több mint 150 millió rubeles magyar tartozás törlesztésére, s elengedte a potsdami határozatok alapján átadott magyarországi német vagyon révén fennálló több mint 1 milliárd forintnyi magyar adósságot. Könyvitést jelentett az is, hogy a Szovjetunióval fennálló, a halasztott hitelkérésekkel együtt több mint 1 milliárd rubeles tartozásunk törlesztését csak 1961-ben kellett megkezdeni 10 évi egyenlő részletekben, rendkívül kedvező, évi 2 százalékos kamattal...
Az első átfogó reformjavaslat 1957 márciusára készült el... Az eredeti tervezet arra az elgondolásra épült, hogy a tervutasítások rendszere (a beruházások kivételével) megszűnik és a terv végrehajtását gazdasági ösztönzések rendszerében biztosítják... A lefolytatott tárgyalások során ez a koncepció módosult... a későbbi már abból indul ki, hogy bizonyos körülmények között a tervutasítás módszereit is alkalmazni kell...
Az 1957-et követő évtized világszerte elkülönülő korszaka az elmúlt 70 év magyar gazdaságtörténetének. A reformkísérletek 1957. évi felvetései, elvetése, majd — az 1964-ben megkezdett előkészületek után — 10 évvel később, lényegében a korábbiakban már lefektetett alapelveken nyugvó új gazdaságirányítási rendszer bevezetése egyértelműen jelzik a korszakhatárt... Korrekciós gazdaságpolitika két szempontból is jellemző az évtizedre... A változás és folytonosság egymással ellensúlyozó ellentétéből 1957 közepére egyértelműen a folytonosság javára billent a mérleg nyelve, de ennek a folytonosságnak fontos elemévé vált az előző évtized szélsőségeinek korrigálása... Az előző évtized lökésszerű változásaival szemben a vezetés a nyugodt folyamatosságot tekintette eredménynek... Nyugalmat mutat a legfelsőbb posztokon levő személyek listája is. 1957. és '67. között összesen 45 pozícióban (26 állami és 19 párt) 54 személy neve fordul elő. A 18 miniszteri posztjánál 18 változást regisztrálhattunk, a 11-13 tagú Politikai Bizottságban 16 névvel találkozunk... A 4-5 KB-titkári helyen összesen 15 fő váltotta egymást, de az a viszonylagos mobilitás is jórészt a párttitkársága és a kormány, illetve az MSZMP budapesti első titkári posztja közötti személycseréből adódott. Ha figyelembe vesszük, hogy a szóban forgó 54 személyből négyen még hivatali idejük alatt elhaláloztak, nyolcan nyugállományba kerültek, akkor a rotáció még kisebbnek mutatkozik... (A személynevek Pető Iván—Szakács Sándor: A hazai gazdaság négy évtizedének története I. című kötetéből valók.)
„A hatalmi szervek rendeltetését munkáját 1957 márciusától a Munkásörsg is segítette...”

határozatával saját tagjait bízta meg az államigazgatás egyes ágazatainak vezetésével... december 8-án közzétették a kormány határozatát a forradalmi bizottságok és hasonló elnevezésű társadalmi szervek megszüntetéséről... bevezették a rögtönbíráskodást, korlátozták a gyűlékezési szabadságot... visszaállították az internálást...
A hatalom megszilárdítása után természetesen csak fokozatosan termelődött meg a társadalmi béke, a konszolidáció...
Amikor a vezetés 1956 novemberében jogszabályban is közzétette a begyűjtés eltörlését, politikai megfontolásból intézkedett, s nem rendelkezett még előretekintő gazdasági stratégiával...
Az 1957. év első felében végzett becslések szerint az október-novemberi harcok idején... hozzávetőlegesen 3 milliárd, majd október végéig a december végéig a termelésből 9 milliárd forintnyi kár keletkezett...

1957 szeptemberében az ENSZ többségi határozattal elítélte a Szovjetuniót és a „magyar rezsimet”. 1959 végén a XIV. közgyűlés Munro által összeállított jelentés alapján — már lényegesen kisebb érdeklődés mellett és szűkebb körű vita keretében — foglalkozott a „magyar kérdés”-sel... A „magyar kérdés” ugyan a közgyűlés napirendjén szerepelt, de azt „időhiány miatt” nem tárgyalták meg...
1957 szeptemberében jelent meg az MSZMP Központi Bizottsága Politikai Bizottságának határozata az irodalommal kapcsolatos egyes intézkedésekről. „A határozat hangsúlyozta, hogy a párt az irodalmi élet helyes kibontakozása érdekében politikai téren elsősorban a kommunista írók tevékenységére támaszkodik, de általában azt tartja helyesnek, ha az írók közéleti és politikai szerepe mindegyikét az irodalmi munkásságukban tükröztetik...
1958. szeptember 26-án a választójogi törvény módosítása után az Elnöki Tanács feloszlatta az Országgyűlést és november 16-ra írta ki az új választásokat...
1957-ben törvényerejű rendelet szabályozta a vezető egyházi tisztségek betöltéséhez szükséges állami hozzájárulást, ami a néphatalom erősödését, közéleti befolyásának növekedését bizonyította. Ezt a folyamatot mintegy betetőzte az egyházak 1958. november 9-ei felhívása, amelyben híveiket a Hazafias Népfront feljöttjeire való szavazásra szólították fel...
Az országgyűlési választásokon a szavazásra jogosultak 99,6 százaléka szavazott a Hazafias Népfront jelöltjeire. A megválasztott 338 országgyűlési képviselő közül 62 volt pártunké. A képviselők foglalkozás szerinti összetétele a következőképpen mutatja: munkás 169, parasz 75, értelmiség 78, alkalmazott 12, egyéb 4 fő...
1958 áprilisában egyezményt írtak alá a szovjet csap-

patok ideiglenes magyarországi tartózkodásáról Magyarország és a Szovjetunió képviselői. A szovjet csapatok jelenlétét belpolitikai szempontok nem indokolták. A szabályozásnál a felek a nemzetközi körülményekből indultak ki. Nevezetesen abból, hogy olyan nemzetközi helyzetben, amikor a szocialista államoknak számolniuk kell az imperializmus agresszív fenyegetéseivel, a szovjet csapatok magyarországi tartózkodása a dolgozó nép biztonságát szolgálja, és megfelel a közös védelem érdekeinek. A megállapodás összhangban volt a nemzetközi jog követelményeivel. A szovjet csapatok itt-tartózkodása nem érintette Magyarország szuverinitását.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány — az előbbieken kívül — a tudományos és kulturális együttműködést, valamint a turizmus fejlesztését szolgáló és kishatárforralmat szabályozó megállapodásokat, vagyon- és családjogi egyezményeket is kötött a szocialista államokkal.

1958 telén, 1959 tavaszán országosan százszázalékos léptékbe a termelőszövetkezetekbe: 298 ezer parasztszálad 334 ezer tagja választotta a közös gazdálkodást... A termelőszövetkezetek megszilárdítását, fejlesztését szolgálta az is, hogy az MSZMP KB határozata alapján a szövetkezeti szervezésben kitűnt, megfelelő magatartású parasztemberek soron kívül felvettek a pártba. Az így megerősödött párt-szervezetek nagyobb segítséget tudtak nyújtani a falusi termelőszövetkezeti szervező és nevelő munkához...
1960 ősztől megkezdődött az

át szervezés harmadik, egyben utolsó szakasza. Támaszkodva az elmúlt két esztendőben elért eredményekre, a szerzett tapasztalatokra, bizakodással

A második hároméves terv 32 milliárd forintot irányzott elő a beruházásokra, amiből az ipar 47 százalékkal, a mezőgazdaság 11,5 százalékkal és a közlekedés 12,5 százalékkal részesedett. A beruházási összeg ugyancsak 12,5 százalékkal lakásépítésre kellett fordítani. Az emliteteken belül a terv megfelelő összeget biztosított a korábban megkezdett beruházások betöltésére, valamint a bányászati fejlesztésre is. A terv azzal számolt, hogy a nemzeti jüvedelem három év alatt 13 százalékkal gyarapodik. Az ipar előirányzatát úgy szabta meg, hogy termelése 25 százalékkal növekedjék, de ebből 15 százalékos az emelkedő termelésesség szolgáltatasson. A nehézipar fejlesztése továbbra is elsődleges maradt.

1959. november végén az MSZMP VII. kongresszusának határozatával együtt közzétették a második ötéves terv előkészítésének irányelveit is... Eszerint a második ötéves tervben kell folytatni az ország szocialista iparosítását, ezzel inkább az immár egy évtizedes gazdaságpolitika folytonosságát, mintsem új elemeket erősítették meg... 1961 szeptemberében a tervezési munkálatok közel egy éves késést mutattak, ezért a KB utasította a tervező szerveket, hogy a tervtervezési javaslatát egy hónapon belül terjesszék az országgyűlés elé... amely 1961. október 7-én fogadta el a második ötéves tervről szóló törvényt.

1958-ban jelent meg az MSZMP KB Kulturális és Elmélet Munkaközösségének állásfoglalása a népi írókról és „Az MSZMP művelődési politikájának irányelvei”. Ez utóbbi dokumentum az első átfogó jellegű művelődéspolitikai határozat volt a felszabadulás óta... A párt — a kulturális élet beható elemzése alapján — a következő fő feladatokat tűzte ki: a legfontosabb a tömeges marxista-leninista nevelése, amelynek legfőbb módszerül az elmélet bátor továbbfejlesztés-

és felelősséggel folytatódott a munka. A célt most már így lehetett kitűzni: fejezzük be a mezőgazdaság szocialista átszervezését!...

és felelősséggel folytatódott a munka. A célt most már így lehetett kitűzni: fejezzük be a mezőgazdaság szocialista átszervezését!...

1961-61 különböző bizottság vette számba a személyi kultusz áldozatait és határozat született az áldozatok emlékének megőrkítéséről, a korábbi években — mintegy 190 személy esetében — elmaradt rehabilitálás végrehajtásáról, továbbá az áldozatok hozzátartozóinak erkölcsi és anyagi támogatásáról... Kizárták a párt tagjai sorából azt a 25 személyt, akik a törvénytörésekkel a legközvetlenebb kapcsolatban állottak, többek között a legnagyobb mérvű politikai felelősséggel terhelt viselő Rákosi Mátyást és Gerő Ernőt... Széles körű amnesztia részévé vált az ellenforradalmi cselekmények miatt elítélteket, s a megbüntetetteknek igen jelentős része került ki ily módon 1959 tavaszán a börtönből. Ezt követően is több alkalommal élt az Elnöki Tanács a kegyelmezés jogával, úgyhogy az ellenforradalom kapcsán elfélt embereknek több mint 95 százaléka 1962-re kiszabadult, illetőleg beilleszkedett a normális életbe...

1960. december 16—18-án ülésezett a KISZ I. kongresszusa, amely összegezte és lezárta a mozgalom fejlődésének első szakaszát, majd „Munkával, tanulással a szocializmusért!” jelölve a mozgalom feladatát az újabb feladatok megoldására...
1962-ben az MSZMP VIII. kongresszusa helyesen ismerte fel, hogy a kizsákmányoló osztályok felszámolásával szükségessé válik a népi rendszer viszonyának rendezése a volt osztályidegen elemekkel. Eszerint nem szabad azonosítani a volt osztályidegeneket az osztályellenességgel. A volt osztályidegen elemek, amennyiben lojálisak, a Magyar Népköztársaság egyenrangú polgáraitól elhatározták és dolgozhatnak...
Az a körülmény, hogy a társadalom egésze a dolgozó nép társadalmává vált, nemcsak lehetővé, de szükségessé is teszi — a proletárikatúra belső osztályellenességének elhárítását — a szocialista demokrácia széles körű visszafelépítését és a tényleges irányítását...
(A személynevek a magyar népi demokrácia története /szerk. Balogh Sándor és Jakab Sándor/ című kötetből valók.)

1961-61 különböző bizottság vette számba a személyi kultusz áldozatait és határozat született az áldozatok emlékének megőrkítéséről, a korábbi években — mintegy 190 személy esetében — elmaradt rehabilitálás végrehajtásáról, továbbá az áldozatok hozzátartozóinak erkölcsi és anyagi támogatásáról... Kizárták a párt tagjai sorából azt a 25 személyt, akik a törvénytörésekkel a legközvetlenebb kapcsolatban állottak, többek között a legnagyobb mérvű politikai felelősséggel terhelt viselő Rákosi Mátyást és Gerő Ernőt... Széles körű amnesztia részévé vált az ellenforradalmi cselekmények miatt elítélteket, s a megbüntetetteknek igen jelentős része került ki ily módon 1959 tavaszán a börtönből. Ezt követően is több alkalommal élt az Elnöki Tanács a kegyelmezés jogával, úgyhogy az ellenforradalom kapcsán elfélt embereknek több mint 95 százaléka 1962-re kiszabadult, illetőleg beilleszkedett a normális életbe...

1960. december 16—18-án ülésezett a KISZ I. kongresszusa, amely összegezte és lezárta a mozgalom fejlődésének első szakaszát, majd „Munkával, tanulással a szocializmusért!” jelölve a mozgalom feladatát az újabb feladatok megoldására...
1962-ben az MSZMP VIII. kongresszusa helyesen ismerte fel, hogy a kizsákmányoló osztályok felszámolásával szükségessé válik a népi rendszer viszonyának rendezése a volt osztályidegen elemekkel. Eszerint nem szabad azonosítani a volt osztályidegeneket az osztályellenességgel. A volt osztályidegen elemek, amennyiben lojálisak, a Magyar Népköztársaság egyenrangú polgáraitól elhatározták és dolgozhatnak...
Az a körülmény, hogy a társadalom egésze a dolgozó nép társadalmává vált, nemcsak lehetővé, de szükségessé is teszi — a proletárikatúra belső osztályellenességének elhárítását — a szocialista demokrácia széles körű visszafelépítését és a tényleges irányítását...
(A személynevek a magyar népi demokrácia története /szerk. Balogh Sándor és Jakab Sándor/ című kötetből valók.)

1962-ben az MSZMP VIII. kongresszusa helyesen ismerte fel, hogy a kizsákmányoló osztályok felszámolásával szükségessé válik a népi rendszer viszonyának rendezése a volt osztályidegen elemekkel. Eszerint nem szabad azonosítani a volt osztályidegeneket az osztályellenességgel. A volt osztályidegen elemek, amennyiben lojálisak, a Magyar Népköztársaság egyenrangú polgáraitól elhatározták és dolgozhatnak...
Az a körülmény, hogy a társadalom egésze a dolgozó nép társadalmává vált, nemcsak lehetővé, de szükségessé is teszi — a proletárikatúra belső osztályellenességének elhárítását — a szocialista demokrácia széles körű visszafelépítését és a tényleges irányítását...
(A személynevek a magyar népi demokrácia története /szerk. Balogh Sándor és Jakab Sándor/ című kötetből valók.)

„Miért fog fegyvert egy oktató?”

Egy hónappal a szolnoki Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány megalakulása után tisztázni kellett azt a zűrzavart, ami a fegyverviselés területén még fennállt. Noha már november közepére megtörtént az ellenforradalmi csoportok lefegyverzése, még rengeteg fegyver volt szerte az országban. Az önkéntes forradalmi karhatalom kommunisztikából, az antifasiszta ellenállásból, a harcokból, a spanyol polgárháború magyar veteránjaiból állt, akik november 10-én formálisan megalakították az első karhatalmi ezredet, amely még aznap este szolgálta is lépték a gyárakban és intézményekben kommunisztikából álló „R”-gárdát szerveztek, s a kormány december 10-én elrendelte, hogy másnap 19.00 óráról a gyári őrösek fegyverviselési engedélyt kötelezően kérnék. Ekkor már a pártvezetésben megfogalmazódott az igény egy önkéntesekből álló munkás fegyveres testület létrehozására. Megalakítása egyaránt cáfolta a szektások gyűlölködését — akik október 23-án este nem merték fellegyerezni a munkásokat —, és a revizionisták demagógiáját, akik azt hirdették, hogy a munkások az ő oldalukon állnak. Alig több mint egy héttel a Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1957. február 19-i 13. számú törvényerejű rendeletének kihirdetése után február 28-án Kobányán már létre is jött az első munkásörsgszóalj. A NET-rendelet kimondja, hogy a „munkásörsg feladata a szocializmus vívmányainak megvédése, a dolgozó nép nyugalmának és a termelés zavartalanágának biztosítása, továbbá az ellenforradalmi elemek restaurációs kísérleteinek megakadályozása, illetőleg ennek érdekében a fegyveres erő támogatása (...). A munkásörsget — önkéntes jelentésként alapján — a szocializmus hű 18 éven felüli dolgozókból kell szervezni. (...) A munkásörsg felállításával az egyes gyárakban (üzemekben, vállalatokban), intézményekben, állami gazdaságokban és termelőszövetkezetekben az üzemek védelmére korábban szervezett

Egy hónappal a szolnoki Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány megalakulása után tisztázni kellett azt a zűrzavart, ami a fegyverviselés területén még fennállt. Noha már november közepére megtörtént az ellenforradalmi csoportok lefegyverzése, még rengeteg fegyver volt szerte az országban. Az önkéntes forradalmi karhatalom kommunisztikából, az antifasiszta ellenállásból, a harcokból, a spanyol polgárháború magyar veteránjaiból állt, akik november 10-én formálisan megalakították az első karhatalmi ezredet, amely még aznap este szolgálta is lépték a gyárakban és intézményekben kommunisztikából álló „R”-gárdát szerveztek, s a kormány december 10-én elrendelte, hogy másnap 19.00 óráról a gyári őrösek fegyverviselési engedélyt kötelezően kérnék. Ekkor már a pártvezetésben megfogalmazódott az igény egy önkéntesekből álló munkás fegyveres testület létrehozására. Megalakítása egyaránt cáfolta a szektások gyűlölködését — akik október 23-án este nem merték fellegyerezni a munkásokat —, és a revizionisták demagógiáját, akik azt hirdették, hogy a munkások az ő oldalukon állnak. Alig több mint egy héttel a Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1957. február 19-i 13. számú törvényerejű rendeletének kihirdetése után február 28-án Kobányán már létre is jött az első munkásörsgszóalj. A NET-rendelet kimondja, hogy a „munkásörsg feladata a szocializmus vívmányainak megvédése, a dolgozó nép nyugalmának és a termelés zavartalanágának biztosítása, továbbá az ellenforradalmi elemek restaurációs kísérleteinek megakadályozása, illetőleg ennek érdekében a fegyveres erő támogatása (...). A munkásörsget — önkéntes jelentésként alapján — a szocializmus hű 18 éven felüli dolgozókból kell szervezni. (...) A munkásörsg felállításával az egyes gyárakban (üzemekben, vállalatokban), intézményekben, állami gazdaságokban és termelőszövetkezetekben az üzemek védelmére korábban szervezett

Egy hónappal a szolnoki Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány megalakulása után tisztázni kellett azt a zűrzavart, ami a fegyverviselés területén még fennállt. Noha már november közepére megtörtént az ellenforradalmi csoportok lefegyverzése, még rengeteg fegyver volt szerte az országban. Az önkéntes forradalmi karhatalom kommunisztikából, az antifasiszta ellenállásból, a harcokból, a spanyol polgárháború magyar veteránjaiból állt, akik november 10-én formálisan megalakították az első karhatalmi ezredet, amely még aznap este szolgálta is lépték a gyárakban és intézményekben kommunisztikából álló „R”-gárdát szerveztek, s a kormány december 10-én elrendelte, hogy másnap 19.00 óráról a gyári őrösek fegyverviselési engedélyt kötelezően kérnék. Ekkor már a pártvezetésben megfogalmazódott az igény egy önkéntesekből álló munkás fegyveres testület létrehozására. Megalakítása egyaránt cáfolta a szektások gyűlölködését — akik október 23-án este nem merték fellegyerezni a munkásokat —, és a revizionisták demagógiáját, akik azt hirdették, hogy a munkások az ő oldalukon állnak. Alig több mint egy héttel a Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1957. február 19-i 13. számú törvényerejű rendeletének kihirdetése után február 28-án Kobányán már létre is jött az első munkásörsgszóalj. A NET-rendelet kimondja, hogy a „munkásörsg feladata a szocializmus vívmányainak megvédése, a dolgozó nép nyugalmának és a termelés zavartalanágának biztosítása, továbbá az ellenforradalmi elemek restaurációs kísérleteinek megakadályozása, illetőleg ennek érdekében a fegyveres erő támogatása (...). A munkásörsget — önkéntes jelentésként alapján — a szocializmus hű 18 éven felüli dolgozókból kell szervezni. (...) A munkásörsg felállításával az egyes gyárakban (üzemekben, vállalatokban), intézményekben, állami gazdaságokban és termelőszövetkezetekben az üzemek védelmére korábban szervezett

Egy hónappal a szolnoki Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány megalakulása után tisztázni kellett azt a zűrzavart, ami a fegyverviselés területén még fennállt. Noha már november közepére megtörtént az ellenforradalmi csoportok lefegyverzése, még rengeteg fegyver volt szerte az országban. Az önkéntes forradalmi karhatalom kommunisztikából, az antifasiszta ellenállásból, a harcokból, a spanyol polgárháború magyar veteránjaiból állt, akik november 10-én formálisan megalakították az első karhatalmi ezredet, amely még aznap este szolgálta is lépték a gyárakban és intézményekben kommunisztikából álló „R”-gárdát szerveztek, s a kormány december 10-én elrendelte, hogy másnap 19.00 óráról a gyári őrösek fegyverviselési engedélyt kötelezően kérnék. Ekkor már a pártvezetésben megfogalmazódott az igény egy önkéntesekből álló munkás fegyveres testület létrehozására. Megalakítása egyaránt cáfolta a szektások gyűlölködését — akik október 23-án este nem merték fellegyerezni a munkásokat —, és a revizionisták demagógiáját, akik azt hirdették, hogy a munkások az ő oldalukon állnak. Alig több mint egy héttel a Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1957. február 19-i 13. számú törvényerejű rendeletének kihirdetése után február 28-án Kobányán már létre is jött az első munkásörsgszóalj. A NET-rendelet kimondja, hogy a „munkásörsg feladata a szocializmus vívmányainak megvédése, a dolgozó nép nyugalmának és a termelés zavartalanágának biztosítása, továbbá az ellenforradalmi elemek restaurációs kísérleteinek megakadályozása, illetőleg ennek érdekében a fegyveres erő támogatása (...). A munkásörsget — önkéntes jelentésként alapján — a szocializmus hű 18 éven felüli dolgozókból kell szervezni. (...) A munkásörsg felállításával az egyes gyárakban (üzemekben, vállalatokban), intézményekben, állami gazdaságokban és termelőszövetkezetekben az üzemek védelmére korábban szervezett

Egy hónappal a szolnoki Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány megalakulása után tisztázni kellett azt a zűrzavart, ami a fegyverviselés területén még fennállt. Noha már november közepére megtörtént az ellenforradalmi csoportok lefegyverzése, még rengeteg fegyver volt szerte az országban. Az önkéntes forradalmi karhatalom kommunisztikából, az antifasiszta ellenállásból, a harcokból, a spanyol polgárháború magyar veteránjaiból állt, akik november 10-én formálisan megalakították az első karhatalmi ezredet, amely még aznap este szolgálta is lépték a gyárakban és intézményekben kommunisztikából álló „R”-gárdát szerveztek, s a kormány december 10-én elrendelte, hogy másnap 19.00 óráról a gyári őrösek fegyverviselési engedélyt kötelezően kérnék. Ekkor már a pártvezetésben megfogalmazódott az igény egy önkéntesekből álló munkás fegyveres testület létrehozására. Megalakítása egyaránt cáfolta a szektások gyűlölködését — akik október 23-án este nem merték fellegyerezni a munkásokat —, és a revizionisták demagógiáját, akik azt hirdették, hogy a munkások az ő oldalukon állnak. Alig több mint egy héttel a Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1957. február 19-i 13. számú törvényerejű rendeletének kihirdetése után február 28-án Kobányán már létre is jött az első munkásörsgszóalj. A NET-rendelet kimondja, hogy a „munkásörsg feladata a szocializmus vívmányainak megvédése, a dolgozó nép nyugalmának és a termelés zavartalanágának biztosítása, továbbá az ellenforradalmi elemek restaurációs kísérleteinek megakadályozása, illetőleg ennek érdekében a fegyveres erő támogatása (...). A munkásörsget — önkéntes jelentésként alapján — a szocializmus hű 18 éven felüli dolgozókból kell szervezni. (...) A munkásörsg felállításával az egyes gyárakban (üzemekben, vállalatokban), intézményekben, állami gazdaságokban és termelőszövetkezetekben az üzemek védelmére korábban szervezett

Egy hónappal a szolnoki Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány megalakulása után tisztázni kellett azt a zűrzavart, ami a fegyverviselés területén még fennállt. Noha már november közepére megtörtént az ellenforradalmi csoportok lefegyverzése, még rengeteg fegyver volt szerte az országban. Az önkéntes forradalmi karhatalom kommunisztikából, az antifasiszta ellenállásból, a harcokból, a spanyol polgárháború magyar veteránjaiból állt, akik november 10-én formálisan megalakították az első karhatalmi ezredet, amely még aznap este szolgálta is lépték a gyárakban és intézményekben kommunisztikából álló „R”-gárdát szerveztek, s a kormány december 10-én elrendelte, hogy másnap 19.00 óráról a gyári őrösek fegyverviselési engedélyt kötelezően kérnék. Ekkor már a pártvezetésben megfogalmazódott az igény egy önkéntesekből álló munkás fegyveres testület létrehozására. Megalakítása egyaránt cáfolta a szektások gyűlölködését — akik október 23-án este nem merték fellegyerezni a munkásokat —, és a revizionisták demagógiáját, akik azt hirdették, hogy a munkások az ő oldalukon állnak. Alig több mint egy héttel a Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1957. február 19-i 13. számú törvényerejű rendeletének kihirdetése után február 28-án Kobányán már létre is jött az első munkásörsgszóalj. A NET-rendelet kimondja, hogy a „munkásörsg feladata a szocializmus vívmányainak megvédése, a dolgozó nép nyugalmának és a termelés zavartalanágának biztosítása, továbbá az ellenforradalmi elemek restaurációs kísérleteinek megakadályozása, illetőleg ennek érdekében a fegyveres erő támogatása (...). A munkásörsget — önkéntes jelentésként alapján — a szocializmus hű 18 éven felüli dolgozókból kell szervezni. (...) A munkásörsg felállításával az egyes gyárakban (üzemekben, vállalatokban), intézményekben, állami gazdaságokban és termelőszövetkezetekben az üzemek védelmére korábban szervezett

„Az 1956. október 23-át követő napokban az igazgatási és elnyomó apparátus megbérelt, illetve szétesett, az addigi kormányzati rendszer összeomlott... A november 4-e utáni új központi hatalom a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a válság megoldásának a Nagy-kormánytól alapvetően eltérő módját választotta... Ennek az elképzelésnek a kimunkálására azonban csak a Nagy Imre vezette kormány hatalomból való elmozdítása és a fegyveres ellenállás külső segítséggel történt letörése után kerülhetett sor...
Az 1956. november 12-én közzétett hivatalos lap közzétette a... Kádár János vezette kormány kinevezését, közzétette a mezőgazdasági termények és termékek kötelező beadásának megszüntetéséről szóló törvényerejű rendeletet... Az új kormány — rendkívüli körülményei közepe — több esetben kényszerült a hagyományos alkotmány jogi formák mellőzésére... A kormány 1. számú

határozatával saját tagjait bízta meg az államigazgatás egyes ágazatainak vezetésével... december 8-án közzétették a kormány határozatát a forradalmi bizottságok és hasonló elnevezésű társadalmi szervek megszüntetéséről... bevezették a rögtönbíráskodást, korlátozták a gyűlékezési szabadságot... visszaállították az internálást...
A hatalom megszilárdítása után természetesen csak fokozatosan termelődött meg a társadalmi béke, a konszolidáció...
Amikor a vezetés 1956 novemberében jogszabályban is közzétette a begyűjtés eltörlését, politikai megfontolásból intézkedett, s nem rendelkezett még előretekintő gazdasági stratégiával...
Az 1957. év első felében végzett becslések szerint az október-novemberi harcok idején... hozzávetőlegesen 3 milliárd, majd október végéig a december végéig a termelésből 9 milliárd forintnyi kár keletkezett...

1958 telén, 1959 tavaszán országosan százszázalékos léptékbe a termelőszövetkezetekbe: 298 ezer parasztszálad 334 ezer tagja választotta a közös gazdálkodást... A termelőszövetkezetek megszilárdítását, fejlesztését szolgálta az is, hogy az MSZMP KB határozata alapján a szövetkezeti szervezésben kitűnt, megfelelő magatartású parasztemberek soron kívül felvettek a pártba. Az így megerősödött párt-szervezetek nagyobb segítséget tudtak nyújtani a falusi termelőszövetkezeti szervező és nevelő munkához...
1960 ősztől megkezdődött az

át szervezés harmadik, egyben utolsó szakasza. Támaszkodva az elmúlt két esztendőben elért eredményekre, a szerzett tapasztalatokra, bizakodással

és felelősséggel folytatódott a munka. A célt most már így lehetett kitűzni: fejezzük be a mezőgazdaság szocialista átszervezését!...

1961-61 különböző bizottság vette számba a személyi kultusz áldozatait és határozat született az áldozatok emlékének megőrkítéséről, a korábbi években — mintegy 190 személy esetében — elmaradt rehabilitálás végrehajtásáról, továbbá az áldozatok hozzátartozóinak erkölcsi és anyagi támogatásáról... Kizárták a párt tagjai sorából azt a 25 személyt, akik a törvénytörésekkel a legközvetlenebb kapcsolatban állottak, többek között a legnagyobb mérvű politikai felelősséggel terhelt viselő Rákosi Mátyást és Gerő Ernőt... Széles körű amnesztia részévé vált az ellenforradalmi cselekmények miatt elítélteket, s a megbüntetetteknek igen jelentős része került ki ily módon 1959 tavaszán a börtönből. Ezt követően is több alkalommal élt az Elnöki Tanács a kegyelmezés jogával, úgyhogy az ellenforradalom kapcsán elfélt embereknek több mint 95 százaléka 1962-re kiszabadult, illetőleg beilleszkedett a normális életbe...

Előre jelezni A JÖVŐT

Milyen belső és külső gazdasági folyamatok befolyásolják egy ország nemzetgazdaságának teljesítményét? Hogyan hat az olajárak változása és a dollár gyengülése a világ gazdaságra? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre kerest a választ a Link Project nevű nemzetközi szervezet. Az eddig főleg szakmai körökben ismert, de az utóbbi időben egyre szélesebb nyilvánosságot kapó Link Project a világ gazdasági folyamatok előrejelzésével, és egy gazdasági világmodell építésével foglalkozik. Egy kétszemélyes kutatócsoport révén Magyarország is bekapcsolódott ebbe a programba, amelynek lényegéről beszél Simon András, a hazai kutatások vezetője, aki jelenleg az egyetem külkereskedelmi tanszékén oktat, és részt vesz a szervezet legutóbbi, szeptember

— Maga a világmodellézés 1968-ban kezdődött, Lawrence R. Klein (1986-ban közgazdasági Nobel-díjat kapott) közgazdász javaslatára és vezetésével. Először csak a nagyobb ipari országok csatlakoztak a tervhez, és kezdetben a modell is kísérleti jellegű volt, amelyből mindössze módszertani következtetéseket óhajtottak levonni. A hetvenes évektől szélesedett a kutatás-sorozat világmodellézésre, továbbá országok bekapcsolódásával. Ettől kezdve a prognózisok gyakorlati felhasználása is napirendre került. A vállalkozásban jelenleg a világ országai közül mintegy 50 kutatóbázis vesz részt, az előrejelzések pedig több mint 80 országot és általában öt évet ölelnek föl.

— Milyen lépésekben készül el a modell?

— Mindenhol az illető ország szakértői végzik a gazdasági összefüggések feltérképezését és készítik el az országokra vonatkozó részmodellt. Ezek tartalmazzák az adott nemzetgazdaság összefüggéseinek leírását matematikai egyenletek formájában, a megfigyelési időszak minden változójának (GDP, külföldi adósságállomány, infláció stb.) értékét, és azon mutatók előrejelzését, amelyeket sem a modell nem számít ki, sem a Link-központban nem tudnak meghatározni. Ilyen például a lakosság növekedése vagy a költségvetési deficit nagysága.

— Az országmodellnek számítógépes feldolgozása alkalmas változatban kerülnek a phila-

delphiai Pennsylvaniai Egyetemnél található Link-központba. Itt készítik el az előrejelzéseket országonként és összesítve, amelyekben az országonként tekintett folyamatokat a többi egyedi modell segítségével számolják ki. Összehangolják az országonkénti előrejelzéseket, és végül egy olyan világmodell készítenek, amelynek adatai nemcsak számszerűen, hanem összefüggéseikben is ellentmondásmentesek lesznek. Tehát nemcsak a becstelt exportok összege egyezik meg a becstelt importok összegével, hanem például az NSZK prognosztizált kamatlábai összhangban vannak az USA prognosztizált kamatlábaival, a kanadai konjunktúra előrejelzése pedig figyelembe veszi az Egyesült Államokban tervezett pénzügyi intézkedéseket is. A végleges egyenletrendszerben az egyenletek száma több tízezerre rúg, a számítógép összehangoló programját pedig a változások függvényében folyamatosan finomítják. Az 1973-as olajárrobbanás után a világméretű infláció kibontakozásakor például kiderült, hogy az eredeti egyenletek nem voltak alkalmasak az infláció és a munkanélküliség egyidejű megmagyarázására és alakulásának előrejelzésére.

— Melyek azok a konkrét mutatók, amelyek alakulására prognózisokat készít a világmodell?

— Többek között előrejelzéseket készítenek a bruttó hazai termékre, a belső fogyasztói árak változására, a

munkanélküliségi rátára, az export, illetve az import értékére és volumenére, vagy a külföldi adósságállományra és a valutaárfolyamok alakulására. Minden előrejelzés az alapváltozat mellett két-három variációban is elkészül, amelyek valamilyen feltehető jövőbeli világ gazdasági változás módosító hatását is figyelembe veszik. A jelenlegi legfrissebb (1986. szeptemberi) prognózis alapváltozata 15,2 dolláros, míg az egyik alternatíva 19 dolláros hordónkénti olajárral számol.

— Tudnál valamilyen konkrét előrejelzést említeni a szeptembertől érvényes adatokból?

— 1987-re a Link Project 1,94 márka/dollár, illetve 156 jen/dollár árfolyamot vár. A későbbi években az előrejelzés szerint stabilizálódnak a valutaárfolyamok, árnyalattal dollár gyengülés mellett.

— Milyen időszakonként készülnek a világ gazdasági előrejelzések?

— Évente kétszer, márciusban és szeptemberben. A két időpont között feldolgozzák a tényleges változások hatását az eredeti modellre, és azok figyelembevételével végrehajtják a szükséges módosításokat. Végül mérleget, milyen újabb alternatívák kerülhetnek szóba. Az év végi konferencián összegyűlnek a modellezők — akik nem hivatásos képviselői országoknak, hanem csak „meghívottak” —, összehasonlítják a Link-központ által készített országonkénti előrejelzéseket az eredetiekkel, és megvitázzák az egyes résztvevők konjunktúra-beszámolóját.

— Mi a jelentősége a Link Projectnek magyar szempontból?

— A Link Project az információk cseréjének színhelye. Részen tudományos módszertani ismeretek, részben gazdasági információk cserélődnek

itt. Véleményem szerint a cserének egyaránt előnyös mind a kapok, mind az adok oldala. Nyilvánvalóan hasznos, ha adatszertű információt kapunk a világ szinte minden országának gazdasági helyzetéről. Közvetve azonban az is hasznos, ha a világ ismeri a mi gazdaságunk helyzetét is. Nemcsak a politikai és kulturális, de a gazdasági életben is a megismerés a gyümölcsöző kapcsolatok előfeltétele.

— Úgy tudom, hogy itt az egyetemen szeretnél létrehozni egy szellemi műhelyt, ahol néhány diák a vezetéssel dolgozhatna a programon. Pontosan hogyan képzeld el ezt a közös munkát?

— Mint említettem, maga a Link-központ is egy egyetemen van, és Klein keze alatt főleg diákok dolgoznak, akik kutatói ösztöndíjjal végzik munkájukat. Jelenleg köztük van segítőtársam, Horváth Balázs is, aki 1984-ben végzett tervgazdasági szakon a Közgaz.

Sőt, az egyes országok is többnyire egyetemi kutatócsoportok révén kapcsolódnak a programhoz. Én a Közgazdaságtudományi Egyetemen alkalmas műhelynek tartom arra, hogy ne csak a magyar modell készüljön itt, hanem a szocialista országok előrejelzéseit is részben itt dolgozzák ki, részben összehangolják. Ehhez ökonometriai érdeklődésű diákokra lenne szükség, akiknek azonban nemzetközi kereskedelmi elméletekre is támaszkodni kellene munkájuk során. Véleményem szerint a kutatást akár szakszeminárium keretében is lehetne folytatni. A nemzetközi kereskedelemmel kapcsolatos ismereteket pedig a diákok a külkereskedelmi tanszék alternatív hallgatásával szerezhetik meg. A megoldás részleteiről még tárgyalunk az egyetem vezetésével.

Nagy Gábor

Felgőzöl

Az IFJÚSÁGI SZEMLE 1986/3-as száma két izgalmas cikkéből idézünk, mind a kettő az ifjúság politikai szocializációjáról szól.

TÓT ÉVA megállapítja: „Az iskolai hierarchia, a normák, a szabályok nyíltan megfogalmazottak, a szankciók jól kidolgozottak. (...) Főként az egyéni magatartás szankcióit munkálták ki, a teljesítményt ugyancsak egyénileg könyvelik. Fel-tűnő, hogy a hirdett célnyelvvel ellentétben, az intézményen belüli szolidaritás, a kollektív fellépés, mennyire nem érték az iskolai alaptervelés szerveződések. Sőt, egy olyan, a politikai szocializáció szempontjából elsőrendűnek ítéltétség, mint a szövetségkérés, a koalícióalkotás, egyenesen tilos. Legalábbis a tanárok és a diákok közötti szövetség ma az iskolában — tabu. (...) Minden tény arra mutat, hogy az iskolában a legalapvetőbb szocializációs hatás

a hierarchia elsajátítása — alulról.

Az a fontos jellegzetességgel, hogy az ember például a bürokratikus szervezeti hierarchiával, itt az alul lévők számára nincs felfelé jutási lehetőség. (...) Az iskola megkísérli, hogy a nagyvilág, a történelem összefüggéseiről, köztük a strukturális konfliktusokról nevezett jelenségek világáról összefüggő képet dolgozzon ki a tanuló számára. Ez azonban részben saját gyakorlatának szellemével, részben pedig az alternatív ismeretforrások által közvetített valósággal nem egyezik.

STUMPF ISTVÁN tanulmánya szerint: „A fiatalok szociális helyzetének, politikai beállítódásának átalakulása és a képviselői, direkt politikai intézményrendszer lényegi változtatása olyan feszültségek kialakulását eredményezte, mely az 1980-as évek közepére a KISZ legitimációs válságához vezetett. (...) Minden újonnan felnövő generáció magán viseli a másság jegyeit, így céljai, értékei, esetleg érdekei az adott struktúrát szétfeszíthetik, esetenként az egész rendszert érintő változásokat indukálhatnak. Ebből a szempontból a politikai rendszer által preferált politikai kultúra kialakítása (...) nem pusztán az adott feladat megoldását jelenti, hanem az egész rendszert stabilizálja, illetve diszfunkcionális működés esetén a rendszer instabilitását eredményezheti. (...) A KISZ (...) alapvető jellemzője: a központi politikai akarat befogadói mechanizmusának működtetése, az ifjúság feletti szervezeti, politikai kontroll biztosítása (...), nem ad lehetőséget a tényleges részvételre, kizárja az önállósodási lehetőségeket, mert azokban a politikai

ellenőrzés alóli kicsúszás

veszélyeit látja. (...) Az ifjúság mai generációinak a KISZ nem nyújt identitási terepet (...), amely hosszabb távon a politikai rendszer stabilitását veszélyeztető tényező lehet.”

A NÉPSZABADSÁG október 25-i számában NEM LEHET MARADÉKSZERVEZET! címmel a SCHIFFER PÉTER ifjúságszociológussal készült interjú olvasható.

„A KISZ-nek megjeleníthetővé kell tennie a fiatalok érdekeit, mert enélkül nem politikai szervezet. (...)

- Képes erre a KISZ?
- Elvileg képes.
- Teszi?
- Nem teszi, de ha a politikai jellegét erősíteni akarja, akkor meg kell tennie.
- Ez személyeken múlik?
- Nem, ez a (...) működési mechanizmuson múlik. Ha a tagság maga határozná meg, hogy mit csinál, mit akar megoldani, milyen tevékenységbe kezd, akkor a folyamatok világosan kirajzolódhatnak.
- Kinek a problémáit képviselje a KISZ? A tagságét, vagy a két és fél millió fiatalét?
- A saját tagságán keresztül az egészet. (...) Sokkal több kritikát kap a helyi nyilvánosság, a demokrácia gyengesége, hogy nem veszik a fiatalokat figyelembe,

átnyúlnak a fejük fölött.

— Ez a KISZ-tagok vagy a fiatalok véleménye?
— Nincs eltérés. Eltérés a tisztviselő fiataloknál van: ők elégedettebbek állampolgári lehetőségeikkel, tájékozottabbak, ami abból ered, hogy tisztviselők. Ezek a kritikák is azt mutatják, hogy a KISZ politikai jellegének erősítésénél a helyi politikára kell helyezni a hangsúlyt. (...) Mindenki egyetért arról, hogy a termelékenységét növelni kell. De hogy helyi szinten ezt hogyan lehet megvalósítani... (...) Ha a KISZ vállalja, hogy helyi és országos szinten kezdeményezi a problémák feltárását és megoldását, akkor az eredmények, de csakis azok révén növelheti a tekintélyt is. Akiknek már kialakult véleményük van, és nem kerülnek ezután kapcsolatba a KISZ-szel, azok persze nem változtatják meg álláspontjukat. A fontos azoknak a megnyerése, akik már benne vannak vagy most lépnek be. Ha sikerül annak érvényt szerezni, hogy ne formális kötelezettség legyen a KISZ-tagság, ha sikerül elérni, hogy történjen valami az iskolákban, hogy ne karrieristák tarthassák kezükben a vezetést, akkor 3-4 év alatt kedvező változás jöhet létre (...) Vannak a fiataloknak saját érdekei, és értékeik, ha ezekre épít a KISZ, akkor megújulhat. (...)

Ha nem vállaljuk a konfliktusokat, akkor válság lesz belőlük. Az ellentmondásokat fel kell oldani. Csak hogy a konfliktuskerülésre szövetkezett csoportok nem képesek a társadalmi problémák megoldására. Hivatkozok arra, hogy a marxizmus alapja az ellentmondások dialektikája? A konfliktuskerülésre való szoktatás ifjúság elleni bűncselekmény. Konfliktusok mindig lesznek, és ezt vállalnia kell a KISZ-nek is. Ezzel nagyobb felelősség is hárul rá. (...)

— Vagyis nemcsak a sikereket, hanem a konfliktusokat is vállalni kell?

— Igen, még akkor is, ha lesznek olyan csaták, amiket a KISZ el fog veszíteni.

A PÁRTELET 1986. 8-9. száma STARK ANTAL írását közli. AZ ÚJ OKTATÁSI TÖRVÉNY ÉS OKTATÁSPOLITIKÁK címmel.

„Az 1980-as évek nemzetközi gazdasági kihívásának, jövőbeli gazdaságfejlesztési kötelezettségünknek tartósan csak akkor tudunk eleget tenni,

ha radikális korszakunkat

a tanulók ismeretstruktúráját, fejlesztjük képességeiket. (...) Ennek a feszítő kényszernek a diákok túlterhelésének veszélye nélkül, csak úgy tehetünk eleget, ha (...) átterünk, az integrált ismeretkörök tekintésére. (...) A felsőoktatásban a mi-loségi munkát segítő fejlesztési programban a szakmai célok mellett az értelmiség nevelése (...) helyezzük a hangsúlyt. A gazdaság és a társadalom igényei szükségessé teszik felsőoktatásunk szakmai struktúrájának korrekcióját és a hallgatói létszám folyamatos növelését. (...) A strukturális igények kielégítése a műszaki, gazdasági és pedagógusvezettségűek arányának növelését indokolja. Társadalmi fejlődésünk meghatározó feltétele a közéleti aktivitás növelése, a demokratikus fejlesztése. Így kedvezőbb feltételei vannak a demokratikus szerveződések önterhelésének, egyesültek létrejöttének, a diákönkormányzat bővítésének. Az egyetemi, főiskolai hallgatók (...) döntenek az ifjúsági pénzeszközök felhasználásáról, véleményük meghatározó számos személyi kérdésben.”

B.

Vannak változások...

Beszélgetés a politikai rendszer új elemeiről

A napokban hatályba lépett a sajtótörvény, a közelmúltban módosított országgyűlési ügyrend kapcsán politikai rendszerünk változó elemeiről beszélgettünk Kerekes Zsuzsával, a tud. szoc. tanszék munkatársával, akinek a magyar parlament funkcióváltását bemutató cikke az Egyetemi Szemle idei 1. számában jelent meg.

— Vannak-e és milyen irányú változások a politikai rendszerben?

— Mielőtt a jogi szabályozásról szót ejtenék, egy nagyobb ívű, a társadalom alapviszonyait érintő folyamat jelentőségét szeretném kiemelni. A gazdaságirányítási rendszer — nem ellentmondásmentes, de újból megindult — korszerűsítése az ország növekvő nyitottsága, s végül nem kismértékben szaporodó belső feszültségeink nyomán egyre erőteljesebben, egyre szélesebb körben, városban és falun egyaránt fogalmazódik meg az igény egy valódi állampolgári lét iránt. Az emberek, akik elegendő elsősorban mint a „fent” meghatározott célok és feladatok végrehajtói jöttek számításba, akiket a politika nevelni, felvilágosítani, meggyőzni akar(t), most egyre gyakrabban nyilvánítanak önálló véleményt helyi ügyekben, sőt országos kérdésekben.

— De hiszen, itt bármelyik esetet vesszük elő, akár az Ausztriából importált szemét üggyét, akár az egyesületalkítások körüli huzavonát, akár a vizlécso kérdését, aligha hiszem, hogy a vitázók valamiféle diadalt érezhetnek.

— Ebben igazad van, de történelmi tapasztalat, hogy az állampolgári jogok deklarálásától, azok gyakorlati érvényesüléséig, hosszú és konfliktusokkal terhes út vezet. Amit itt inkább aggodalomra okot adónak látok: a folyamatok nyilvános kezelésének kérdése, ezt tekintem ma po-

litikai rendszerünk egyik szűk keresztmetszetének.

— Nem segítt ezen az új sajtótörvény?

— Természetesen az állampolgárok szólásszabadságának törvénybe foglalása hozzá tartozik a jogállamisághoz. A jogi szabályozás oldaláról nézve a kérdés úgy merül fel, hogy a modern államok az alkotmányos rend biztosítására, a politikai jogok szabályozásakor, mindig beépítenek bizonyos garanciákat, vagyis a jogok gyakorlása teljesen sehol sem korlátlan. Végso soron az arányokan dől el minden, azon, hogy az állampolgár oldalán megfogalmazott garanciák elegendőek-e a jogok érvényesítéséhez. Ebből a szempontból fontos elvárásnak tartom, hogy ma már bírósághoz lehet fordulni a lapalapítás engedélyezését megtagadó vagy az engedélyt visszavonó államigazgatási határozattal szemben. Ugyanakkor ellentmondást látok abban, hogy a törvény egyfelől deklarálja az állampolgárok szólásszabadságát, másfelől kirekeszti őket a lapalapítás jogából, csak a szervezeteknek fenntartva azt.

Politikai szempontból jelentős, hogy a törvény kimondja az állampolgárok tájékoztatáshoz való jogát, s ennek másik oldalaként a különböző szervezetek tájékoztatási kötelezettségét. Itt az jelent gondot, hogy nem tisztázott, milyen körre terjedhet ki az ez alól kivételt képező szolgáltatási, illetőleg államtitok fogalma.

A leginkább vitathatónak a lapengedélyezés szabályozását tartom, egyrészt, mert — folytatva sajnos a bevett hazai jogalkotási gyakorlatot — lényeges kérdéseket rendező szabályok nem a törvényben, hanem a Minisztertanács által kiadott végrehajtási rendeletben kaptak helyet, s ez nem egyszerűen formai kérdés. Különösen, ha hozzáte-

szem, hogy például a helyi stúdió létesítésének és működtetésének szabályozása — további felhatalmazás alapján — államtitkári hatáskörbe került. Másrészt itt olyan bürokratikus túlbiztosítást érzek, amely egyfelől a már meglévő törvények mellett felesleges, másfelől már-már megmosolyogtató. Ilyen például, hogy a lapengedélyt meg lehet tagadni, ha nincs elegendő papír.

— Azt hiszem, ehhez már csak azt kell hozzátennünk, hogy, persze a jogi szabályozás egy dolog, mert, hogy miként hat a gyakorlatban, az egyéb, kevésbé formalizált szabályoktól is függ.

— Így igaz, s erről talán az újságírók, szerkesztők többet tudnak mondani.

— Attérve az Országgyűlés ügyrendjének módosítására, megint a nyilvánosság kérdése, ami először felvetődik. Sokakat meglepett, hogy az ügyrend módosítását a testület zárt ülésén tárgyalta. — A politikai nyilvánosság korlátozottsága a hivatalos — állami és társadalmi — szervek működésével kapcsolatban is jellemző. S ebben az esetben én is úgy gondolom, hogy az általunk választott, legfelsőbb népképviselői szerv működésének mikéntjéről szabályozó ügyrend és az ezzel kapcsolatos parlamenti vita fontos közügy, semmiképpen nem lehet titok.

— Milyen változásokat hozott az új ügyrend?

— Számos apróbb változás mellett, néhány fontos módosítást. Így bizonyos ügyekben bevezette a törvénytervezetek kétlépcsős tárgyalásának másutt már régről ismert intézményét, vagy — s ez nem pusztán formai jelentőségű — először a jogszabályban fogalmazódik meg az MSZMP KB-nak javaslattevői joga az Elnöki Tanács, a parlamenti tisztviselők és a kormány megválasztásánál.

K. S.

Közép-Európa és a színház

Trófeák

Ablonczy László kritikus látogatott el a Társadalomtudományi Klubba november 6-án, hogy hazánk és néhány sors-szomszédunk színházi életéről beszéljessen velünk.

A huszadik századi magyar színház történetében az első jelentős fordulópont 1914–19, vagyis az I. világháború és a forradalmak voltak, amelyek súlyos törést és csonkulást jelentettek a magyar színháznak. Ez ugyanis mindig jelentős művészi töltést kapott a szervesen hozzátartozó kolozsvári színházról, amely 1918-tól Romániához került. A csonkulást az is fémjelzte, hogy a világháború előtti baloldali színezetű, formabontó kísérletek, így például a kassáki avantgarde, nem tudtak folytatódni, a társadalmi sorskérdések pedig lekerültek a színpadok műsoráról. A reakciós rendszerben nem kaptak bemutatási lehetőséget olyan korszakos jelentőségű drámáink, mint például Tamási Áron Ösvigasztalása, és Déry Tibor Oriáscsecsemője.

A harmincas években, a népi irók jelentkezésével a társadalom felé fordult az irodalom, s ez kihívást jelentett a színház számára is. Németh Antal, a Nemzeti Színház igazgatója megpróbált választani a kihívásra: komoly társadalmi kérdéseket boncolgatott Németh László-, Tamási Áron-, Hubay Miklós-darabokat vett fel a repertoárba. A publikum azonban nem ezen nevelkedett, mint ahogy a színeszék, rendezők sem igen tudtak mit kezdeni az új hangvételű drámairodalommal, a darabok többsége ezért megbukott.

Ekközben Kolozsvárott a rengeteg politikai, anyagi és egyéb nehézség ellenére sem hiányt ki a magyar színházi élet lángja, hanem új tehetségeket nevelt fel, s 1940-től, valósággal új nemzeti színház született Kolozsvárott, ami

kellően inspirálta az erélyi magyar írókat. A fellendülés 1945-től, Groza Péter demokratikus szellemű országlásának éveitől még nyilvánvalóbb lett. A lenini nemzetiségi normák felrúgása azonban a színház életét sem kerüli, s a helyzet már igen kritikus.

Magyarországon 1945-ben, ahogy az egész kulturális élet, úgy a színház is pezsgésnek indult. Műsorra kerültek Déry Tibor, Illyés Gyula, Háy Gyula friss hangvételű darabjai, ám a népies irányzat olyan markáns képviselője, mint Németh László, továbbra sem kap színpadot. A magyar színházi élet meghatározó egyénisége ekkortól Major Tamás, a Nemzeti Színház igazgatója, az MDP KV tagja. Major sokat tett az új magyar színházért, dogmatizmusával azonban sok kárt is okozott. Az ő nevéhez fűződik nem egy kiváló művésznő, „kiszélektálása”, vidékre száműzése, olyan ígéretes művészi kezdeményezések, mint például Várkonyi Zoltán Művész-színházának bezáratása. Egy adott, rendkívül egysíkú művészetpolitikai koncepció dogmatikus forszírozása közben (1957-ig Sztaniszlavszkij, 1957-től Brecht „osztályharcos” drámája volt a vesszőparipája) hiába vártak színpadra a magyar drámairodalom legjobbjai.

Az 50-es évektől datálható és az adminisztratív irányításban maig tettenérhető az a gyakorlat, amely mindig a perpolitikai aktuálarabokat preferálja, s közben fióklétre vagy legalábbis hosszú, néha évtizedes várakozásra kárhoztatja a magyar hagyományokat őrző és sorskérdéseket feszegető drámákat. Ez lett a sorsa az 1956 traumája nyomán 1957-ben született, korszakos jelentőségű műveknek is, Hubay Késdbálójának, Mészöly Ablakmosójának, vagy Sarkadi Ház a város

mellett-jének, amelynek mélyen elgondolkozva fogalmazták meg korunk egy-egy fontos társadalmi problémáját. Ebből is látható, hogy színházi életünk fejlődése 1957 óta is nyomasztó gondokkal terhelt. Igen nagy késéssel vesszük át az európai drámaírás előremutató eredményeit (pl. abszurd dráma), darabjainkból égetően hiányzik a magyar múlt, a magyar hagyomány. Miközben a lengyelek kifejlesztik a több művészetet összeolvasztó totális színházat, nálunk hiányzik a formai, esztétikai megújulás is, a magyar színház megmarad beszelgetőszínháznak. Míg a cseheknek és a lengyeleknek az író gyakran személyileg is összefonódik a rendezővel, és a színesszel, nálunk szinte semmi kapcsolat nincs az író és a színház között. A magyar

színházak képtelenek karaktert kialakítani maguknak, mert ha egy idényben mondjuk három népies darabot játszanak, már „narodnyik”-nak kiáltják ki őket. (Az utóbbi években ez a gyakorlat némileg visszaszorulóban van.)

Végül, igen súlyos teherterele színházi életünknek, hogy közép-európaisága, összetartozástudata protokolláris mederben bonyolódik. Egy-egy szomszédunk nevezetes ünnepi évfordulójakor elárasztják a színpadokat az illető ország darabjai, e kampányokon kívül azonban szinte egyáltalán nem jelenik meg a közép-európai dráma színházainkban. Ehelyett azzal büszkélkedünk, hogy már a bemutatás után egy évvel nálunk is megjelenjen bizonyos Broadway-sikerdarabok...

Meleg József

Felfüggesztés után újra Ráday klub

Mint köztudott, az egyetemi KISZ-bizottság 1986. szeptember 18-i ülésén azonnali hatállyal felfüggesztette a KISZ-bizottság Ráday klubjának tevékenységét. A Közgazdász november 6-i számában viszont már arról olvashattunk, hogy a KISZ-bizottság támogatásáról biztosította a Ráday klub újraszervezésére irányuló törekvést. Mi történt közben? Mi van a Ráday klubbal?

A klub felfüggesztését követően a Ráday kollégium diákbizottsága megkísérelte a kollégium lakóinak közvéleményét igénytől felmérni. Sajnos, a felméréskor ismét bebizonyosodott, hogy a lakók körében nagyon nagy a közöny a közösségi kulturális kérdésekben is. Bár, mind a diákbizottság, mind a kollégium lakói körében megoszlottak a vélemények, hogy milyen programokra van szükség, az üres hétfőeken egy dolog egyértelműen bebizonyosodott: szükség van állandó hétfői programokra, és ez leghatékonyabban egy klub keretében folyhat. Ezért a kollégium négy lakója: Gaál Géza, Kóhályi István, Benke Akos és Michl Ferenc (utóbbi kettő a Ráday DB tagja) megkísérelte az igények figyelembevételével újraszervezni a felfüggesztett klubot.

A régi néven, de új formában és tartalommal beinduló klubot támogatja az egyetem vezetősége és a

KISZ-bizottság is. Az új klubnak, mint jogutódnak a KISZ-bizottság átadta a felfüggesztett klub lefoglalt alapítókéjét és vagyontárgyait.

A klub végleges, hallgatók általi jóváhagyása a november 10-i kollégiumi gyűlésen történt meg. A gyér érdeklődés ellenére heves vita bontakozott ki a klub kérdésében. A vita tulajdonképpen három alaptéma körül folyt. Ezek: a felfüggesztett Ráday klub kérdése, az új klub programjai s az új klub vezetősége. A vitában bebizonyosodott, hogy a régi klub negatív hatásai erőteljesen beárnyékolnak minden új kísérletet. Többen kifogásolták, hogy személyi összefonódások vannak a Ráday DB és a klub vezetőségében, mások éppen ebben látják a klub demokratikus működésének biztosítékát. A heves vita után végül is a lakógyűlés bizalmat szavazott az új klubnak, és vezetőségének azzal a természetes megkövetéssel, hogy nem megfelelő működése esetén a lakógyűlés a klub és (tag) vezetőség tevékenységét felfüggesztheti.

Megalakult tehát a Ráday klub az MKKE Földes Ferenc kollégiumának klubja. A klub tartalmi felügyeletét a kollégiumi diákbizottság, pénzügyi felügyeletét a közművelődési tikkárság látja el. A klub önálló gazdasági tevékenységet folytat, és hetenkénti beszá-

molási kötelezettséggel tartozik a közművelődési tikkárság felé.

A klubnak tagja lehet mindenki, aki a klub alapszabályait betartja. (Ellenkező esetben tagságát megszüntetjük.)

A tagság három részből áll: a kollégium lakói év elején száz forintért válthatnak tagsági igazolványt, ennek fejében minden rendezvényi ingyenessen látogathatnak. Ezt a pénzt a klub nyereséges gazdálkodás esetén év végén visszafizeti. Az egyetem egyéb hallgatói számára kedvezményes árú jegyeket bocsátunk ki. A külsős tagok tagsági igazolvánnyal és alkalmankénti belépődíjak ellenében látogathatják a klubot. Az első évfolyamosok minden rendezvényünkre és a lányok, amennyiben pénteken csak díszkó van, ingyen jöhetnek be. Itt szeretném megjegyezni, hogy a tévhitekkel ellentétben, a felfüggesztett klub közönségének 60 százaléka egyetemista volt, és remélhetőleg ez az arány az új klub esetében még tovább növekszik (az egyetemisták javára).

A Ráday klub pénteken és szombaton üzemel. Péntekenként a díszkó és videofilmek mellett szeretnénk egy új filmlubot beindítani, ahol bemutatott előtti, illetve archivált filmeket vetítenénk. Emellett esetenként, a kollégium lakóinak igényei alapján koncerteket szervezünk, előadó-

művészeket hívunk meg. A szombati napra továbbra is megmarad az avantgarde irányvonal. Ilyen programmal ez a klub Közép-Európában egyedülálló.

November 8-án a klub főpróbáján a Millenniumi Földalatti Vasútvonal és a Daldard nevű együttesek szerepeltek nagy sikerrel. További programjaink a következők: November 15. Left Hand Right Hand (Londonból). Ez az együttes a Zahgurin nevű, tavaly már a Rádayban is nagy sikerrel szerepelt együttes utódja.

November 22. Art Deco+ filmvetítés (Derek Jarman: Cavaragio+video).

Későbbi terveink: Balkan Tourist, SEX-E-PIL, Ági és a fiúk, Kampe Dolores, Doyo Othlon, J. S. Plankton, Der Plan (NSZK), Európa Kiadó, 2. Műsor, Nyugati Pályaudvar, Balaton, Blech (NSZK), Genossen (NSZK), Feeling B. (NDK), amennyiben újra összeállnak: Sziam.

Májusban szeretnénk megrendezni a III. avantgarde fesztivált is.

Ahhoz, hogy programjaink sikeresek legyenek és mindenki számára biztosítani tudjuk a kulturált szórakozás lehetőségét, kérjük, az újjászervezett klub és vezetősége iránti bizalmatokat.

Szeretettel vár és jó szórakozást kíván pénteki és szombati rendezvényeikhez a klub vezetősége és a Ráday DB. Michl Ferenc

Halottaim

Ötvenkét évet élt Ladányi Mihály.

Élt: csavargott, irt, házasodott, elvált, utolsó időszakát Robinsonként élte egy távoli tanyán.

Ő volt a tiszta falusi ösöktől nagyvárosba szakadt diák, szakadt költő, a vele együtt új gyökeret kereső új munkások testvére, aki kitaposott utcáinkon csak ögyelegni tudott és aki konokul számon kérte az ösznépi, önszaló reményeket. Az elbocsátó otthon tisztaságával mérés belső kényszere, a hívó, szép hazugság beváltásának ösztöne, a hatyanasodó évek aggódnó krónikája, progresszív nosztalgia, a hozzánk méltó hazáért való fohászokodás volt az övé.

„Vörös miatyánk... lásd itt az ősz és újra ölnék... tedd... ne találjunk menedéket a szerelemben, se a korhadat álmokban ne öleljünk békét, ne túrjuk el, ha arcul ütnek, ne tudjunk meghajolni kétrét” — kiáltja világgá.

Lázt, mert magyarul még láz-adás a lázadás, mert látja, hogy „ezer magány ló utcahosszat — embert koldulni egyre rosszabb. Idegkórtermében az estnek boldogok, akik még szeretnek.”

Egy faluról jött, városból kiszorult nemzedék érzete? Egy aluról jött, felürölt kiszorult, álmaiban megtépázott s mégis, maig is álmódó nemzedék szava? Nem értettük.

Tíz esztendeje éppen, hogy meghalt, harmincnyolc évesen Szilágyi Domokos, az utóbbi évtizedek egyik legjelentősebb magyar költője, a romániai magyar irodalom megújításának élharcosa, garabonciása. Bartók Amerikában című verse a hatvanas évek magyar kultúrájának, közgondolkodásának egyik szintézise: „Sajnálhatod a himnős fajokat kettős: tehát kettőzött magányukért, kik sose tudják felfogni, hogy az élet, a reménytelenül szeretett: egymásra-utaltság — s az egymásra-utaltság legmagasabb fokon szervezett formája a szeretet.”

Megrendült hangon ír a század bűneiről, szenvedéseiről, ugyanakkor nvelvülítő módon, könnyed, játékos formákkal kísérletezik magas fokon. Sirja körül Nagy Lászlóval együtt ott állt a magyar irodalom színe-java. Nagy nyereség lenne, ha műveit hozzáférhetővé téve szélesebb körben állhatnánk ott mi is sirja körül.

Talán nem méltatlan hozzá, ha játékos verssel emlékezünk e játékos európai elmére:

Halála évfordulóján

Nevének betűire

Milliók gyász-okod, milliók sok gyászod, Szilágyi Domokos — mi, sok gyászolód.

Ó, gyomos sziklád is lágy szó-idomok. Szilágyis módok, ó, így-szó-lási módok: gyomos sziklád? Á! Gyászom kis oldói.

Sok ó gyászi ildom, ím, így sok áldó szó, így sok ó-módi szó: ó, ildomos gyász, ki! Ím, így szokás-öldök, ó, mi is gyász-öldök.

B. K. T.

Új közgázklub!

Egy héteg állt a faliújságok alatt a hatalmas tábla, hogy menjünk, mert új közgázklub és segítség kell, érdekes, érdemes és fantasztikusan jó lesz az egész. Mentünk is, gépelt oldalakat kaptunk programtervekkel és rengeteg mosolyt és lelkesedést a négy negyedévestől, aki hősiesen válaszolt minden felmerülő kérdésre. Közülük Kelemen Zolival és Mikósi Balázssal az egyik földszinti „kerakasztalán”:

— Mikor került fel egyáltalán a klub ötlete?

— Hogy egészen pontos legyenek, egy sikeres halasztott uv. után, a Kőbányai Aranyúszók sörözőben ültünk hárman, és ott „döntöttünk” úgy, hogy nagyon jó lenne megcsinálni. Rengeteg ötletünk volt, muszáj volt megpróbálni, megvalósítani őket. Egyéb-ként is a közgázklubnak nagy hagyománya van. Mielőtt a régi Közgáz épületét elkezdték felújítani, az ott működő klub egyike volt a legszínelvonalasabbaknak az országban.

— Tulajdonképpen konkrátni akartok a nagynevű klubokkal (KEK, SOTE-klub stb.), vagy valami mást is nyújtotok majd?

— Nem, egyelőre legalábbis szó sem lesz konkurenciáról: a mi rendezvényeink nem szombat, hanem péntek est-ténként lesznek. A programajánlatunk egyébként bővebb a többi klubénál. Tervezünk szinkört, kiállításokat (esetleg árusítással), képzőművészek, divattervezők vagy más érdekes foglalkozású (de nem híres) emberek meghívását, a 2. előadóba nagy személyisé-

gekkel folytatott beszélgetéseket, lemezklubot, teaházat, Hi-Fi minőségű videovetítéseket (ha jogilag megoldható) — és ami máshol is bevált, természetesen koncerteket és discókat az aulában.

— Ha már az aulánál tartunk — állandó kérdés az akusztika. Ti hogy akarjátok ezt megoldani?

— Még egészen pontosan nem tudunk erre válaszolni. Mindenesetre az tény, hogy tervezéskor nem vették figyelembe, hogy itt zenés rendezvényeket szeretnénk majd csinálni — sőt, úgy tűnik, mintha kifejezetten koncert-ellenesre épült volna. Ugyanakkor az egyetemnek magának is érdeke az akusztikai-kérdés megoldása, miután úgy hallottuk, hogy ki szeretné adni az aulát különböző ünnepek, konferenciák lebonyolítására.

— Jó, most kanyarodjunk vissza egy kicsit. Szóval volt jó néhány fantasztikus ötletek, ugyancsak nem kevés töretlen lendületek — hogy fogatok hozzá a gyakorlati megvalósításhoz?

— Először a közművelődési tikkársághoz fordultunk. Be-nyújtottunk egy írásbeli kérvényt, ezt a közművelődési bizottság ülésén körbeadták, itt semmi komoly kifogás nem merült fel ellene. Ezzel a dokumentummal megkerestük a rendszert, a gondnokságot, és a rektori hiva-

talt is. A rektor a „Működési és gazdálkodási szabályzatot” kidolgozását kérte tőlünk — ez a napokban elkészült.

— Nekem még hallgatni is sok. Ti nem találtátok túlságosan bürokratikusnak?

— Nem, nem ez volt fárasztó. Ezt végül is teljesen jogosnak éreztük mi is — az egyetem vezetőségének maximálisan tájékozottnak kell lenni ebben az ügyben. Ami viszont borzasztóan megnehezítette az előrelépést, az az volt, hogy úgy éreztük, nincsenek kialakult felelősei egy-egy döntésnek. Nem járt uton haladtunk, hanem mintha nekünk kellett volna saját magunk elé rakni a síneket. Azt viszont hozzá kell tenni, hogy a kérelem elolvasása után az általános hozzáállás mindenhol pozitívabb lett — a leglényegesebb kikötés a klub létrehozásával kapcsolatban természetesen az épület építése volt.

— Ez tényleg kényes kérdés. Meg tudjátok-e kellőképpen szűrni a közönséget úgy, hogy ennek ellenére sokan voqjenek részt a péntek este-ken?

— Több megoldás szóba jött itt is — egyrészt az aula üvegfalait paravánokkal védenénk, a KISZ-bizottsággal együtt szeretnénk elérni azt is, hogy függönyöket tegyenek fel, másrészt ételt-italt csak a büfé térségében lehetne fo-

L. K.

Az ember annál gazdagabb, minél többet oszt szét

Beszélgetés Kindler Józseffel

Mikor leülünk beszélgetni a Podravkában, az a telefonbeszélgetés jut eszembe, amikor mind az idős egyetemen alkotommal hallottam Doktor Kindlerként bemutatkozni. Mint kiderült, borbélyhoz jelentkezett be.

Vegyésszerműnöki diplomával a zsebében az ember vagy kutatónak megy, vagy üzemből kezd dolgozni és a termelési hierarchiában lépetget felelő. Az utóbbi úton járva, 2 évig laborban dolgoztam, majd én is lépkedtem, üzemből, majd főtechnológus lettem. Magyarországon én szerveztem először a konzerviparban matematikai-statisztikai minőségellenőrző rendszert, több külföldi előadást is tartottam belőle. Rájöttem azonban, hogy vezetési-szervezési, vállalatgazdasági ismeretek nélkül itt nem boldogulhatok.

Erre önképzés útján volt lehetőségem. Nyolc évig voltam a Leosó Művekben, majd fél évre az Élelmiszeripari Minisztériumba kerültem főmérnöknek. 60-ban gazdasági mérnöki képzésre neveztem be a BME-re. Az ipari üzemből gazdaságtan tanszékére hívtak adjunktusnak, nem lenne kedvem... otthagadtam. Akkor ugyanannyival vettem át, mint a minisztériumi fizetésem volt... ma a felét kapom. Olyasmikkel is foglalkoztam, mint korábban; minőségellenőrző rendszerekkel, mat-stat módszerek alkalmazásával, operációkutatással. En írtam az első magyar élelmiszeripari operációkutatási jegyzetet is.

Üpési munkásokörvezetéstől jött, de már régóta Dunakeszi lakik. Mindennap vonatozik. 35 perc a Nvugati. Bagaszkodik Dunakeszire, a helyi tanács törzs társadalmi munkásként tartja számon.

'65-66-ban az angol-magyar kulturális cserekapcsolat keretében ösztöndíjasként a hull-i egyetemen hallgattam és kutattam az operációkutatás oktatási módszereit és vezetéstudományt, de Anglia valamennyi ilyen szempontból mérvadó egyetemét és intézményét alaposan megismerem. Akkoriban a matematikai módszerek igen divatosak voltak Angliában, de kritikai hangok is hallatszóttak. Itt találkoztam először a rendszerelmélettel is.

Itthon korábban a gyakorlati operációkutatás egyik úttörőjeként tartották számon, mégis háttér fordítottam neki. A matematika hasznos, de veszedelmes, ha túlzásba viszik. „Ha van egy kalapács a kezében, mindent szögnek látasz!” — mennyire igaz van Meadowsnak. Így aztán 1967-ben a Veszprémi Operációkutatási Konferencián, ahol egy erejére és öntudatára ébredt tudományág képviselői gyűltek össze triumfálásra, enyhén szólva kiátkoztak azért az előadásomért, amelyben az operációkutatás túlzó matematizálását zsákutának minősítettem. Ekkoriban kezdtem a rendszerelmélettel foglalkozni.

Az 1969-ben Kiss István-nal közösen szerkesztett Rendszerelmélet című könyvünk azóta is korszakhatárként emlegetik. A magyar szélesebb szakmai közvélemény ebből ismerhette meg először Berta-lanffy, Boulding, Ashby, Churchman, Ackoff, Rapaport nevét és gondolatait.

Igazából a rendszerelméletű döntéshozatalról érdekeltem. Így nem szakadtam el a matematikától sem, mivel a normatív döntéshozatal formális modelljei is dolgozók.

Ugyanakkor a döntéshozatal magyar terminológiáját is meg kellett teremteni. Kínkeserves dolog kikovácsolni egy-egy szót, amely egy másik nyelven ugyanazt visszaadja. Em-lékszem, hogy Máriás Tónival mit rágódtunk, míg a döntés-előkészítés szót megszültük. Ezt mi találtuk ki, mint Kellér a maszkot.

'72-ben lefordította Ackoff: Kísérlet a rendszerfogalmak rendszerezésére című alapvető fontosságú tanulmányát, amelyet még kéziratban szét-küldött 60, különböző kultúrkörhöz tartozó embernek, hogy lemérhesse, hogyan rezonál ebben a közegben. A vélemények széles skálán mozogtak, volt olyan is, amely a tanulmányhoz kapcsolódó jegyzetparatúsát értékesebbnek tartotta, mint magát az írást.

'72-ben ott voltam a soproni rendszerelméleti konferencián, melyet Vekerdi László akkor a legrangosabb hazai szellemi eseménynek nevezett. A komplexitás törvényszerűségeit elemző előadásomban többek közt Simonra, Ashbyre és Millerre építettem mondanivalómat. Az angol nyelvű irodalomból leginkább ok erősítették meg abban, hogy jó úton járok.

Simon, akinek neve akkor jóformán ismeretlen volt Magyarországon, 1978-ban kapott Nobel-díjat. Tanulmánykötetét magyar viszonyok közt rekordgyorsasággal fordították le — a szerkesztők között ott találjuk Kindler Józsefet is.

'74-ben védtem a kandidátusi értekezésem, amely a rendszerelméletű döntéshozatalról foglalkozott. A disszertációt — melyet angolul ki akartak adni — nem tüzisek formájában, hanem saját költségén sokszorosítva, teljes terjedelmében küldtem szét 150 helyre. Sok mindent viszontláttam később belőle, nem mindenütt hivatkozva. Nem mondom, hogy jólesett, de végül is annál gazdagabb az ember, minél többet oszt szét.

Az embernek missziós dolga, hogy egy-egy jó könyvet lefordítson. Tulajdonképpen minden kutatót kötelezni kellene arra, hogy egy alapvető munkát magyarul átültesse, ez számára is rengeteget jelentene.

Hanika: A vezetés új horizontja. Kenneth Starr: Rendszerelméleti termelés-szervezés, termelésvezetés. műveit Kindler József fordította, s kontrollforróját volt Torgersen-Weinstock: A vezetés integrált felfogásában. c. könyvének. Emellett számos jelentős tanulmányt is lefordított.

A figyelmem egyre inkább a rendszerek, a döntés emberi tényezői felé fordult. Ahogy Protogorasz mondta: „Minden dolgok mértéke az ember”. Ez persze a módszer-tanban is egy váltást, puhítást igényelt. Nem szabad a valóságot mindenáron matematikai modellekbe préselni, meg kell találni a megfelelő eszközöket. Ennek egy mellékterméke a Papp Ottóval írt Komplex rendszerek vizsgálata című könyvünk, amely igen nagy népszerűsége mellett rengeteg értetlenséget, támadást is eredményezett. Igazából nem sorolom munkáim fő vonalába, elsősorban az az elmélet a fontos, s csak másodlagos az, hogyan csináljuk. De az is igaz, hogy aki az elmélettel „jóba” van, annak rendszerint a módszer-tannal sincs komoly problémája.

Egyetemünk hallgatói már találkozhatnak vele. Utánozzák hangvételt elő-

adásai, jellegzetesen szaggatott beszédmódja, színes, itt-ott bújtatott ironiával fűszerezett mondanivalója mindig vonzotta az ipar szakosokat, a vezetés blokk résztvevőit, a szakkollégiumi kurzusok tagjait. A NYATA előadói között is hallhatuk a rövidülő távlatokról beszélni.

Kutatás nélkül nem lehet oktatni. De úgy sem, hogy egy elefántcsont-toronyban ülve „letéteményesként” hirdeti valaki az igét. A tudomány, a kutatás és az oktatás kollektív dolog. A kutatás frontvonal, itt nincs igazságszót rabi, böles kádi, akinek birtokában van az igazság, itt legfeljebb a primus inter pares értelmezhető. Hogy ez mennyire így van, azt a saját böromön is tapasztaltam, többször volt rá példa, hogy a hallgatók úgy megszütyongatták, hogy meg kellett változtatnom álláspontomat. A tehetséges, igyekvő hallgató egyenrangú partner — a tudomány számos, diákok által írt világhírű publikációt ismer. Ellenben ha a hallgató túlkoros közép- vagy általános iskolásként kezeljük, akkor az önbeteljesítő profécia szabályai szerint az a is válik. A közös munka mindig jól kamatozik, a befektetésért cserébe ötleteket, gondolatokat, kritikát kapsz.

Elmaradhatatlan füles sporttáskája — volt már, aki megjegyezte, hogy ez mégiscsak méltatlan a docens elvtárhoz — mindig tömve papírokkal. A legfrissebb és legjobb tanulmányokra — Irigylésre méltóan széles horizonton követi az angol nyelvű irodalmat is — nemcsak felhívja a figyelmünket, hanem mindjárt el is lát egy-egy fénymasolt példánnyal kollégát, hallgatót egyaránt.

Hogy most mit csinál? Írom a nagydoktoriát, ezzel tartozom a családomnak és a barátaimnak. A szakkollégistákkal három téma — a lehetőségelmélet, a kollektív döntések manipulálhatósága és az evaluációelmélet — csoportos kutatását kezdjük meg. „Fizetség semmi, dicsőség kétes” jellegű. Bedolgozom társadalmi munkásként egy egészségügyi projektbe is; a rákkutatás és a humán technológia problémáit kutatom.

Öt éve karatezok, ez nemcsak a testet, de a szellemet is karban tartja. Főiskolás koromban bokszoltam — főiskolai válogatott kerettagaságig vittem —, s most azt a morált, ami egyébként mára a bokszból kihalt, a karatében letem meg. Ebben (és minden „do” típusú keleti önvédelmi sportban) a pusztá testedzéshez, a versenysport-hoz képest jelentős többlet, s ezekkel egyenrangú elem a morál, a tisztesség és az emberi méltóság. Egyébként sokat foglalkozom még a kultúrával, amely nagykamasz kuvasz és Lapaj névre hallgat. Most éppen új lábtörést kellett vennem, mert a szokásos reggeli keresés eredményeként már csak a régi cefajait találtam meg.

A Közgáz más mint a Műegyetem. Ott is sok a fogékony elme, kiváló koponya, de hiába lesznek vezetők, ez a téma ott csak melléktárgy, súlytalan a többi között. Itt más a fogadóképeség, a közgazdászhallgatók sokkal érzékenyebbek a társadalmi problémák iránt is, más a szellemi horizontjuk. Óriási különbséget látok az egyetemi közélet, közszellem területén is.

Kindler József ettől a tanévtől a vállalatgazdasági kutatócsoport docense, egyetemünk oktatója.

Bakaesi Gyula

Senki sem lehet különálló sziget

Járom az egyetem épületeit, folyosóit, s közben gondolkodom, gondolkodom azon, vajon az a sok ismerős, aki szemben jön velem, boldog-e? Ha a madáchi ábrázolást veszem, s felülről, messziről nézem az embereket, látszólag mindenki boldog. Rohan ide, rohan oda, lelkesen dolgozik a különböző tevékenységi centrumokban, tanít, tanul, szórakozik. Fel-lejthetetlen éveket töltünk itt az egyetemen, hisz az élet keményebb lesz majdán.

De ha közelebbről veszem szemügyre magunkat, már nem ilyen derűs a kép. Kinek-kinek az arcára van írva, a céltalanság, kiégettség, míg mások a tanuláshoz, vagy egyéb munkájukba temetkeznek. Vannak, akik szemmel láthatólag könnyebb életet élnek, szeretik a vidám társaságot, valójában így menekülnek önnön maguk elől.

Úgy érzem, hogy egymás közötti kapcsolataink túl felszínesek. Legtöbbször nincsenek igazi barátaink, rengeteg álbarát vesz körül bennünket, s mi is álbarátként veszünk körül másokat. Ezek a felszínes kapcsolatok jók, mert sok témáról el lehet beszélni. „Valami van, de nem az igazi!” Mert végül eredményben nagyon sokan maguk vannak, egyedül, maadnyis atomként járják a hétköznapi útjait. Van, aki bevallja ezt, van aki még takargatja, bár kevés sikerrel. Sokan kere-

Óh, mamma mia!

Olasz est dánokkal

Lüktet a fejem, szemem előtt már összefutnak a betűk. Miért is találták ki a pg-t? Ráadásul itt a koliban lehetetlen tanulni. Hol a papucsát keresi valaki nálunk, hol a folyosón tartanak pletykaházat, hol meg a hangszóró bömböl. Most is! A fenébe! Ez nem igaz!

Behajtom a könyvem a sarokba, felpattanok és már épp „Zrinyi-kirohanás” készülök rendezni, amikor felfigyelek, mit is hirdetnek a hangszórón:

Szerdán este 8 órakor Olasz est lesz a Ráday koliban! Mindenkit szeretettel várunk! Magamba roskadok. Hát igen! Milyen jó lenne elmenni rá, végül is nem ártana egy kis kikapcsolódás! Lassan érik bennem az elhatározás, hogy elmegyek az estre... Elmentem!

8 óra. Néhányan lézenünk a Ráday kolí nagyertermében. Pedig a készülődés nagyszabású rendezvényt ígér.

Negyed 9 után kezd elszólni a bizakodásom, mert még mindig csak 10-15-en vagyunk.

Egyszer csak zsvajz támad és egy népes csoport özönlök be a terembe. Na! — gondolom magamban — ezek is hol ácsorogtak eddig, az előbb még nem volt itt ekkora tömeg.

Aztán, amikor angolul kezdenek beszélni hozzám, gyanússá válik a dolog. Ovatosan körültek. Látom, hogy a többiek is meglepődtek. Kíváncsiságom tetekre ösztönzött. Így megtudtam, hogy egy dán csoportról van szó, akik valamilyen egyetemi rendezvényen akartak részt venni. Azt hiszem, hogy jól választották! Bizalmunkat akkor nyerték el igazán, amikor felajánlották, hogy behoznak néhány láda Taborg sört.

Mondanom sem kell, hogy ez tovább emelte a hangulatot.

És elkezdődött a vetélkedő. Megszenvedtünk Olaszország térképének kirakásával. Olasz filmekből játszottunk el jeleneteket, amik nagyon élet-hűek voltak. A fiúk különösen a Piedone-filmek részleteiben remekeltek. Aztán szerenádót költöttünk. Természe-

tesen olasz dallamra. Az persze magától értetődő, hogy fesztiválszövegadó adta elő őket minden csoport. Sok nevetés, eredményhirdetés, aztán türelmetlen várakozás az állítólag eredeti olasz kajára. Kíváncsiságom és persze a gyomrom arra ösztönzött, hogy közelebbről is a kaja után nézzek, az 5. emeleti konyhában. Nagy sürgés-forgás, inycsiklandozó illatok jeleztek, hogy jó irányba megyek. A konyha bensőséges titkait azt hiszem, nem lenne célszerű elárulni. Lényeg az, hogy a kaja fenséges volt, a kiszolgálás első osztályú.

Sajnos ekkor már 3/11 volt, s ha az ember nem akar Kőbányáig gyalogolni, és nincs egy fillére sem, akkor kénytelen elrohanni, hogy az utolsó buszt elérje.

Szerepelt még a programban eredeti olasz dísz. Közlebbi információim nincsenek, de a hangulat megvolt hozzá, az biztos!

1/21-kor fáradtan rogytam be az ágyamba. Utolsó gondolatom az volt, hogy mégis csak érdemes volt elmenni erre az estre. Ekkor azonban eszembe jutott a pg-könyvem: „Lehet, hogy még mindig a sarokban van?”

Béncz Marianna

„...na és a piramisok hangulata!...”

Csoporttársam, Bucsó Szabó Edit kezében egyszer egészen véletlenül fedeztem fel spanyol nyelvkönyvét. Hajtott a kíváncsiság, így azonnal elhalmoztam kérdésekkel. Sikerült rávennem, hogy üljünk le egyszer, és rajtam keresztül nektek is meséljen néhányat élményeiből.

Hol tanultál spanyolul?

Édesapám, mint szakember, többször teljesített külszolgálatot. Neki köszönhetem, hogy Mongóliában, majd Kubában töltöttem két-két évet. Persze ezalatt az idő alatt sem lustálkodtam, Mongóliában orosz nyelvű iskolában a 7-8. osztályt, Kubában pedig a közgazdasági egyetem 1-2. évet végeztem el. Spanyolul természetesen.

Ha valaki ilyen sokáig él más néppel együtt, bizony kialakul a véleménye az ottaniakról, akaratanul is összehasonlítja őket az otthoniakkal. Tények, milyenek ott az emberek?

A két hely szinte összehasonlíthatatlan. Egyetlen közös vonás a mongolok és a kubaik között szerintem a vendégszeretelük, persze ez is különböző „fűtősségi” fokon mutatkozott meg. A mongol embert végtelen nyugalom jellemzi, míg a kubaikat a harsány, kitörő érzelemnyilvánítás.

Hallottam már tőled, hogy Mongóliában nem egészen „szokványos” körülmények között laktatok.

Hát az biztos! Ott a leg-egzotikusabb a nyári időszak volt, mert ilyenkor jurtákban laktunk. Az összes magyar geofizikus, és segítők egy nagy jurtatáborban laktak, Ulanbátortól kb. 280 km-re. Fantasztikus volt ez a „nomád” élet.

Mesélnél valamit Kubáról is, hisz erről az országról is meglehetősen hiányos elképzeléseink vannak?

Persze! Kubáról még nagyon frissek az élményeim. Erre a szóra először az ál-

landó verőfény, meleg, a vakító fehér házfalak, és a sötétkék tenger jut az eszembe, bár Kuba korántsem csak ebből áll.

Hogyan tanultál ott?

Az ottani egyetemnek az egyik fakultása volt a kőgaz. Egészen más rendszerű ott az oktatás. De a hallgatók és a tanárok közötti kapcsolat is.

Volt ezzel kapcsolatban valamilyen emlékezetesebb élményed is?

Volt több is! A következő például pg-szemináriumon történt. Az órát egy nagyon jóképű fiatal férfi tartotta. Amint belépett a terembe, az utolsó sorokból egy lány előreszaladt, két cuppanós puzsít nyomott a szemlevezető arcára, aztán elégedetten leült az első sorba. Ez a közvetlenség egyébként az élet minden területére kiterjed. Két ismerős például az utcán már több méterrel kiabálva üdvözli egymást, s mikor közelebb érnek, nevetve borulnak egymás nyakába.

Ezek szerint az egyetem is laza volt?

Nem egészen, mert ott az előadások látogatása köte-

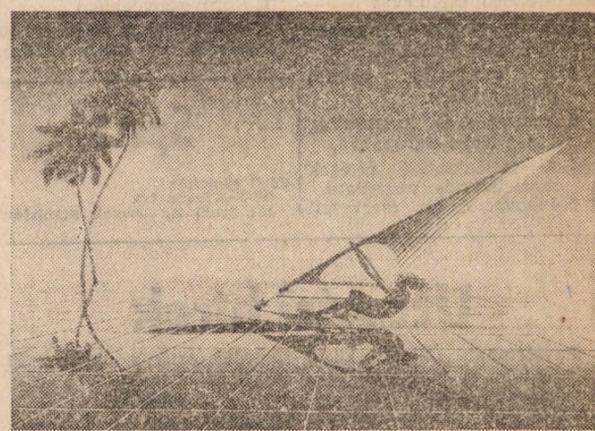
lező volt. Az viszont tény, hogy sokkal kevesebbet kellett tanulni, mint itt.

Úgy hallottam, hogy Mexikóban is jártál már.

Igen. Édesapám munkarendje ugyanis megengedi, hogy 23 nap ledolgozása után a hónap hátralévő részét szabadon töltheti el. Mexikóból a legmaradandóbb élmémem az indián városomoknál tett látogatásunk volt. Végigjártuk az aztékok nevezetesebb városait, falvait. Na, és persze a piramisok! Szóban nem lehet lefesteni azt a hangulatot, amit a tiszteletré méltó piramisok árasztanak. Örökké hálás leszek édesapámnak, hogy lehetővé tette számomra, hogy ennyi mindent láttam, tapasztaltam már.

Érdetnek persze még rengeteg mesélőnivalója volna, de sajnos az „idő szalad...” Mindez persze emlékeimnek csak egy kis része, az azonban már a „hideg” valóság, hogy Edítnek minden téli holmit most kell megvennie, hisz Kubában ilyesmire nem volt szüksége.

Béncz Marianna

Vágyakat adunk szárnyainak Patrick Le Hee'h grafikája

sik az első vagy akár a végleges „igazi” kapcsolatot, de kevesen találják meg. Fiúk és lányok együtt járnak, anélkül, hogy igazából érdekelné őket a másik. Talán a felszínen igen. Ez is a menekülés egy módja. Rengetegen próbálkoznak partnert keresni maguknak, sokan még a mércéjüket is lejjebb adják, csak társra találjanak, akik ideiglenesen vagy véglegesen magukhoz láncolhatnak. Így partnerük lesz ugyan, de vajon boldogok-e?

Megértem azt az érvt is, hogy aki vidékről, esetleg egy kisebb településről jött Pestre tanulni, az már házasként akarja letenni az államvizsgáját, s a diploma mellé „érzelmi biztonságot” is kíván szerezni az egyetemen. Ez önmagában még nem elítélendő, de ha valaki úgy hozza előre a végleges párválasztást, hogy enged az önmaga által felállított követelményből, akkor nagyon sokat veszít.

Mégis, mi az, ami megmarad az egyetemi évekből? Emberek, nevek, arcok, mondatok, úgy, hogy semmi értelmük sincs már. Talán nem is volt? Csak hinni akartunk bennük? A végéremény: az emberi kapcsolatterjesztésben jó néhány önbizalmat veszített ember, aki már nem is reménykedik, annyira gyarlónak, kitisztítottnak érezte magát, már nem mer kezdeményezni sem. Jelszavuk: carpe diem — élj a mánap. Ez azonban nem lehet végső cél! Azoknak, akik még hinni tudnak, hadd mondjam: mégis, mégis érdemes... mert senki sem lehet különálló sziget!

G. Z.

Magas kitüntetések

Az egyetemi KISZ-bizottság javaslatára a KISZ KB Intéző Bizottsága a KISZ-tagoknak adható legmagasabb kitüntetésben, KISZ Erdeméremben részesítette kiemelkedő tevékenységük alapján **Forrai Istvánt**, az ECONOMIX munkatársát, a KISZ-bizottság sok éven át volt meghatározó tagját, valamint **Kalotay Kálmánt**, a világgazdaságtan tanszék tanársegédjét, az egyetemi tdk-mozgalmak sok éven át volt vezető aktivistáját.

Egyetemi és főiskolai irodalmi pályázat

A KISZ Központi Bizottsága Egyetemi és Főiskolai Tanácsa, a Művelődési Minisztérium és a Magyar Írók Szövetsége irodalmi pályázatot hirdet egyetemi és főiskolai hallgatók, fiatal oktatók számára.

A pályázat célja, hogy ösztönözze a fiatalok irodalmi tevékenységét, illetve az azzal alkotó módon foglalkozók számára; lehetőséget adjon a születendő művek megismerésére; s a színvonalas alkotások publikációját segítsen.

A pályázatra tetszés szerinti műfajban, témában és terjedelemben nyújthatnak be alkotásokat egyének, illetve alkotóközösségek.

Határidő: március 9.!

TDK-hírek

Az 1986-87. évi egyetemi tudományos diákköri konferencia időpontja 1987. április 22-29. A dolgozatokat négy példányban kérjük leadni 1987. március 9-ig, Tóth István TDK-titkárnál. (Szociológia tanszék, főépület 123. 2. szoba.)

Az országos tudományos diákköri konferencia közgazdasági szekcióját egyetemünk rendezi 1987. április 1-3. között. Kérjük azokat az 1984/85. és 1985/86. évi díjazottakat, akik még nem kaptak nevezési lapot, jelentkezzenek érte Tóth Istvánnál a fenti címen. (Nevezési határidő 1986. november 30.)

ÁLTALÁNOS KARI TDK-FELHÍVÁS

Idén decemberben is megrendezzük a kari tudományos diákköri konferenciát mindazon hallgatók számára, akik AIESEC-re jelentkeztek, vagy szeretnék oktatóik és hallgatóiraik véleményét utköztetni saját elgondolásaikkal.

Az elkészült dolgozatokat november 24-ig kell leadni 2 példányban az egyes tanszék TDK-felelőseinek. Pályázni lehet még nem teljesen ki-

forrott, vázlatzerű dolgozatokkal is. Ezek mellé irodalomjegyzéket és további kutatási iránt adjatok meg. (AIESEC-dolgozat esetében a vázlat nem elég!)

A konferencia december elején lesz, a pontos dátumot később közöljük.

További felvilágosításért a tanszéki vagy a kari felelőshöz fordulhatok.

Kovács Erzsébet
Kínizsi 357. szoba

Pályázat TDK-küldőjra

Az egyetemi KISZ-bizottság az idén is küldőjra ad a rendes TDK-díjon felül a legjobb dolgozatoknak azok közül, amelyek az alábbi témakörökben születtek:

1. A létező szocializmus politikai elemzése.
2. A gazdasági reform problémaköre.
3. Nemzet és nemzetiség Közép-Kelet-Európában.
4. A felsőoktatási rétegek szocializációs vizsgálata.
5. Innováció és szervezeti

struktúra Kelet-Európában, a társadalmi innovációs folyamatok gazdasági feltételrendszere (lehetőségek és korlátok).

6. Környezetvédelem.

E küldőjra mintegy 10 ezer forint áll rendelkezésre.

Sport

Férfi röplabda
OSC-Központ 2:3.
Jó: Jenei Z. Sromek Stanistov

Utazási hírek

Egyetemünk oktatói közül jelenleg is jó néhányan dolgoznak külföldön, illetve készülnek az országhatárokon kívülre:

- Nigériában,** Ibadonban dolgozik Andorka Rudolf október 15. és november 16-ig között. Bácskai Tamás meghívott oktatóként előadásokat tartott.
- Olaszországban,** Rómában, október 22. és 31. között. Csáki Csaba november 10-14. között.
- Hollandiában** készült, ahol tudományos ülés-szakon vesz részt. Chikán Attila
- Angliában** járt október 21-26. között, ahol is Brightonban vett részt egy konferencián. Ladányi János az

ausztriai Klagenfurtban van, ahol meg-hívás alapján kutatásokat folytat október 25-november 24-e között. Ugyancsak a szociológia tanszék munkatársa Konc Péter, aki az **NSZK-ba,** Frankfurtba utazik november 15-30. között. Balázs Béla és

Hegedűs András október 21. és 24. között az

NDK-ba látogatott, ahol egy kongresszuson vettek részt. Bora Gyula Pozsonyban.

Csehszlovákiában járt november 4-7. között, ahol a közgazdasági egyetemek és főiskolák közti együttműködésről tárgyalt. November 7-9. között Ceske-Budejovicében vett részt egy kongresszuson. Sokan utaztak

Lengyelország fővárosába, Varsóba. Bauer Edit november 17-21. között, Elek Sándor november 24-28. között tett itt tanulmányutakat, Solt Katalin október 27-31. között járt arra. A

Szovjetunió fővárosa Moszkva, szintén sok oktatónknak adott átmeneti munkalehetőséget. Bauer András október 13-18. között volt ott kiküldetésben. Gelényi Csaba november 24-28-a között látogat ki közvetlenül követve László Jánost és Teller Tamásné, akik november 18-22. között tesznek tanulmányutakat Moszkvába.

HÍREK

Ipari kari TDK

Az Ipari kari TDK-dolgozatok leadási határideje 1986. november 30. A szóbelik a leadást követően 7-10 nap múlva kerülnek megrendezésre az egyes tanszékeken. A dolgozatok íróival kapcsolatban évfolyam- és szakmegtartozás nincs, minden, az ipar karon oktatót és kutatót kérésre (ipar, vállalati gazdaságtan, agrár, közleke-

dés, számvitel, statisztika vezetés, szervezés stb.) kapcsolódó dolgozattal jelentkezni lehet.

Bármilyen problémával, vagy kérdéssel forduljatok Sz. Kiss Lászlóhoz, az ipari üzemszervezési tanszéken (isz., 11. szoba).

Véleménycsere

A tudományos szocializmus tanszéken november 14-én tartották meg azt az eszmecsere-t, amelyet a tanszék kezdeményezett, megismervén a KISZ-bizottság kedvezőtlen álláspontját a tud. szoc. képzés korszerűsítésével kapcsolatban. (Megjelent a Közgazdaság 1986. szeptember 15-i számában.)

A tanszék és a KISZ-bizottság megállapodott abban, hogy a KISZ-bizottság mellett Meleg József vezetésével alakuló szakbizottság véleményezi az új tud. szoc. tananyagot, és a szakértőcsoport biztosítja a testület és a tanszék közötti információ-áramlást is. (Aki a munkában részt akar venni, keresse tehát Meleg Józsefet.)

K. S.

Társadalomtudományi alapítvány

FELHÍVÁS

A KISZ Központi Bizottsága ismételen meghirdeti pályázatát a Társadalomtudományi Alapítványra.

Az alapítvány társadalomelméleti, politikai, gazdasági és kulturális kérdések elméleti igényű vizsgálatával foglalkozó egyetemi, főiskolai hallgatók, illetve csoportok tevékenységének elismerésére, munkájuk anyagi feltételeinek biztosítására szolgál.

Az alapítvány felhasználható:

- elemző munkák, javaslatok további kidolgozásához szükséges anyagi, technikai feltételek biztosítására;
- az alapítványt elnyert személy vagy csoport új témakörben végzendő vizsgálatához, kutatásához szükséges feltételek megteremtésére;
- publikációs tevékenység finanszírozására.

Az alapítvány összege 100 000 Ft. Az alapítvány pályázat útján nyerhető el.

Pályázhatnak:

- egyetemi és főiskolai hallgatók egyénileg;
 - KISZ-szervezetek és -alapszervezetek;
 - tudományos diákkörök;
 - szakkollégiumok;
 - oktatók és hallgatók közös munkáján alapuló stúdiumok részvevői és
 - öntevékeny hallgatói csoportok.
- Pályázni lehet:

Pozsony '86

Az 1986. november 10-13 között rendezett pozsonyi XVII. nemzetközi közgazdasági tudományos diákköri konferencia magyar delegációjában egyetemünket **Fekete Ferenc** egyetemi tanár vezetésével 3 oktató és 8 hallgató képviselte. Fődíjat kapott **Kozma Agnes** (V. külgazd.) és **Pávev Dimiter** (IV. külgazd.), különdíjat **Martin Hajdú György** (V. külgazd.) és **Vági Márton** (V. külgazd.) hallgatóink.

A konferenciáról részletes tudósítást lapunk következő számában közölünk.

Pártélet

A párt-végrehajtóbizottsági ülés november 10-én megtárgyalta az egyetemi kédermunka aktuális feladatainak végrehajtását, az MSZMP KB és a Budapesti PB határozatainak értelmében. Számba vette továbbá az ifjúságpolitikai határozat végrehajtásának feladatait és a párt irányításának, segítségének rendjét tekintetben.

Pártbizottsági ülés lesz november 27-én. Az ülés napirendje a következő; a kédermunka aktuális feladatai egyetemünkön; az egyetemi pártszervezet munkastílusának kérdései, különös tekintettel a pb-munka stílusára; személyi kérdések, a pvb és a munkabizottságok kiegészítése; tájékoztató az MSZMP KB 1986. november 19-i üléséről.

Ker. kari sarok

E ROVAT KERETÉBEN SZERETNÉNK TÁJÉKOZTATNI A KAR HALLGATÓIT A LEGFONTOSABB KARI HÍREKRŐL.

A belkereskedelmi tanszék „1984-85-86-os értékesítési elemzés, prognóziskészítés 15 belkereskedelmi vállalatnál” címmel hirdetett versenyt. Ennek első fordulóját, a vállalati elemzés, már folyik, míg a szóbeli csapatverseny december első napjaira várható. Minden szakos hallgatót szeretettel várunk! Érté-

kes jutalmak! Közönségfeladatok.

Az **V. éves külgazdasági és nemzetközi szakos** hallgatók kérvényt nyújthatnak be a dékánhoz, a diplomájuk gépeléséhez szükséges anyagi támogatás céljából.

Valamennyi ötödéves számára fontos! A jellemzők leadási határideje november 15-e volt. Jellemzési nyomatvány a dékánban nyomatatható, aki még nem adta le, az sürgősen tegye meg!

Versenykiírás

az I. évfolyam számára

Az MKKE politikai gazdaságtan tanszéke a hagyományoknak megfelelően az 1986/87-es tanévre is meghirdeti az I. évfolyam számára a szokásos

politikai gazdaságtan tanulmányi versenyt.

A versenyben az I. évfolyam hallgatói indulhatnak politikai gazdaságtani jellegű írással. A versenyző dolgozatát az egyetemi TDK-bizottsághoz is benyújthatja ettől a versenytől függetlenül.

A dolgozat szokásos terjedelme 15-20 gépelt oldal, amittől indokolt esetben el lehet térni.

A versenyző dolgozatokat **1987. április 13-án, (hétfő) 16.00-ig**

lehét benyújtani a politikai gazdaságtan tanszéken, a 255 szobában.

Formai követelmények:

- 2 példányban, kettes soros-tesztgéppel, 4 cm margóval. A dolgozatokat irattartóba (papír vagy műanyag) kérjük helyezni, úgy, hogy kívülről jól láthatóak legyenek a következő adatok:

- a versenyző neve, évfolyama, csoportszáma
 - a dolgozat címe
 - a politikai gazdaságtan szemínáriumvezető neve.
- A beadási határidőre ügyel-

jetek, mert késve érkezett dolgozatokat nem fogadunk el!

A verseny keretei:

A beérkezett dolgozatokat a tanszéki hirdetőtáblán később közzéteendő szempontok alapján két oppanens bírálja el, s ad rá pontokat. (A bírálók eredményeit a szóbeli verseny előtt - szintén a hirdetőtáblán - közzétesszük. A beérkezett versenyzőket a tanszéki könyvtárban az érdeklődők rendelkezésére fognak állni.) A legtöbb pontszámot elért dolgozatok konferencián kerülnek előadásra. A konferenciát a beérkezett dolgozatok számától függő számú - a dolgozatok tematikája alapján kialakított - szekciókba soroljuk. Minden szekcióban 3 tagú zsűri dönti el a végső helyezéseket. Szekciónként egy első, egy második és egy harmadik díj kerül kiadásra. A díjazásra rendelkezésre álló pénzüsszeg előreláthatólag kb. 8000-10 000 Ft. A konferencia időpontja előreláthatólag 1987. május eleje.

A témaválasztásnál kérjétek a szemínáriumvezető vagy a verseny szervezőinek segítségét.

A szervezők:
Bocsay Katalin 223. sz.,
Banyár József 221/1. sz.

A társadalomtudományi klub programjából

kiemelkedik, hogy november 25-én RYSZARD KAPUSCINSKI, a világhírű lengyel író-riporter lesz a vendégünk November 24-én KÉRI LÁSZLÓ politológus és NAGY IMRE, a KISZ KB titkára vitatkozik velünk az egyetemi ifjúság helyzetéről, politikai szocializációjáról. November 26-án SZÉLL JÁNOS, Innováció és politikai kultúra címmel tart vitaindítót. December 1-jén HERÉDI ISTVÁN a sztálinizmusról, december 3-án BIHARI MIHÁLY Reform és demokrácia címmel, december 8-án HEGEDŰS LÓRÁNT Németh László és a minőség címmel indít beszélgetést.

het csípni, ha már az a cél. Az értékrendek nem minden embernél egyeznek, s az is elég gyakori, hogy a józan eszen felülkerekedik valami más, amit... amit nem lehet megfogalmazni, megmagyarázni. Csak érezni lehet. Hazafelé a vonaton egyetlen dologban volt egyetértés Legközelebb Drezdába megyünk.

Drusza

A Mars Károly
Közgazdaságtudományi Egyetem
lapja

Felölös szerkesztő:
FARKASINSZKYRNE HALAY EDIT

Szerkesztőség:
1093 Budapest IX. Dimitrov tér 8.
Telefon: 174-548

Kiadó: Hirtaplakló Vállalat
Budapest VIII. Blaha Luitza tér 3.

Felölös kiadó:
TILE IMRE
vezérelvezető

86-0927. Szikra Lapnyomda,
Budapest

Felölös vezető:
CSÖNÖRS ZOLTÁN
vezérelvezető

Prága,

a sörözők tükrében!

Mit szólnátok a következő programhoz öt ember részére?

Találkozó este fél nyolckor a Skála-Metró előtt. Bevásárlás - salámi, kifli, sör. 20 óra 30 perckor felszállás a Prágába induló Amicus-expressre. 21-24 óráig a bevásárlás tárgyait képező fogyasztási cikkek fizikai megsemmisítése, evés, ivás által - közben vámvizsgálat.

24-07-ig próbálkozás azzal, ami úgysem fog sikerülni, konkrétan az alvással.

07-08-ig az elfogyasztott sör s az ebből következő felfokozott veseműködés által kiváltott feszültségek csökkentése, illemhelylatogatás formájában, közben zima.

08-09-ig Prága nevezetességeinek megtekintése, vásárlás.

09-10-ig betérés az épp ki-nyitott, s egyébként az Öreg Zsinagóghoz címzett sörözőbe, ahol képeleplírás, s intenzív sörfogyasztás.

10-21-ig a hosszú menetelés megkezdése, azaz: Prága legihíresebb teréről a prágai várba való feljutás, a Károlyhidról, természetesen gyalog. Miközben minden (értsd

minden) útba eső, negyed és első osztály között ingadozó söröző megtekintése. Fakultatív program: beszélgetés egy magyar csapossal a cseh sörökről.

20 óra - a terv túlteljesítése - megérkezés a várba.

20-21 óráig legendásan híres Kehely (gyengébbek kedvéért Svejik kocsmája) felkeresése - közlekedés most már villamossal - jegy nélkül.

21-22 óra 5 percig kidobatas a Kehelyből.

21 óra 5 perctől - 22 óráig uti vissza a pályaudvarra, közben a maradék néhány korona elköltése olyan cseh népi italra, mely komlót is tartalmaz.

22-22 óra 30 percig felszállás a Budapestre induló Amicusra, s egyben intenzív alvás megkezdése 22.30-05-ig. 05-05.30-ig vámvizsgálat: öt ember által összesen vásárolt cseh áru 1, azaz egy darab radír (ára 2,90) elvámolása - a vám és pénzügyorség jelenlévő tagjainak tájékoztatása a cseh sör szombati minőségéről.

5.30-8-ig az intenzív alvás intenzív folytatása.

8-8.30-ig megérkezés a Nyugati pályaudvarra, didergés, Népsport vásárlás.

Na! Szóval mi a véleményetek erről a programról? Szerintem örültség. Mi a fenének költ öt ember fejéknél 700 forintot (vonatjegy+kötelező 150 koronás beváltás) csak arra, hogy egy éjszaka eldöcögjön Prágába, ott első-örözze a pénzt, este felkecmeregjen a vonatra, s visszazötykölődjön.

S ráadásul az illetők nem sörmániákusok, nem kapnak szívgyörcsőt ha egy hétnél nem ihatnak sört. A kedvenc városuk sem Prága. Ennek az egész „egynapos” útnak nincs semmi értelme. Ep ésszel ilyen nem csinál az ember.

Ennek ellenére volt öt olyan harmadéves az egyetemünkről, aki ezt az esztelenéget végigcsinálta. Gondoljuk csak meg! 24 órát azért utazni (éjjel), hogy nem is egész egy napot sörözni lehessen. Na bumm, hát épp Prágában. Hülyeség!!!! Ebből a pénzből még a Hiltonban is be-